

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ Γ'.
ΑΡΙΘ. 33

Ἐν Πειραιεὶ Ἰανουάριος
1886

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
Δ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΙ ΑΓΝΗ ΣΜΙΘ
ΕΠΙ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΝ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ
ΕΝ ΤΩ ΑΠΟΛΛΩΝΙ.

Χάρματι σὺν πολλῶ, τὰ σὰ γράμματα, δια γυναικῶν,
σοῦ πλοῦ ἐξήγησιν, ἐλάμβανον, αἴψα δ' ἔλεξα.
ἢ σὺ γ' ἐπλώϊζες μακρὸν σύγε, θῆλυς Ὀδυσσεύς,
πολλῶν ἀνθρώπων ἴδες ἄστεα, καὶ νόον ἔγνως
τὴν δ' ἄρ' Ὀδύσειαν σύγε μὴν, Ὀδυσσῆος ἀμείνων,
ἔγραφες· αὐτὰρ ἐγὼν ἔλεγον κεχαρηότι θυμῷ
'Αγγλικὰ δ' οὔτι καλῶς λογοποιὸς γράμματ' ἔθηκε.
ἦτοι ὄγ' ἡμετέρας γλώσσης κατακρηθὲν αἰδῆρις
ἔστιν ὄν ἀλλοτρίῃ φωνῇ καὶ γραπτέον ὀρθῶς.

Οἶα σὺ κάλ' εἶδες σκοπέλους, ὄρεα σκιόεντα,
εὐύδρων τε ῥοὰς ποταμῶν καὶ βένθεα λίμνης,
'Ωκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μήτερα Τῆθυι,
'Ἡέλιον θ' ὅς ἐκεῖ πόσιν ἀκαμάτοισι φορεῖται,
Οἶος ἀμοιρός ἐστὶ λοστρῶν ὠκεανοῖο.

Χαίρω ἐγὼν, ὅτι νῦν, γύναι, ἀσφαλὲς οἶκαδ' ἔφικου.

A. C. Zesey.

ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΟΘΩΜΑΝΙΔΟΣ
ΕΝ ΠΡΕΒΕΖΗ

ΥΠΟ
Ν. ΠΕΤΡΗ

Α'.

Ἦτο ὠραία ἡμέρα τοῦ Μαΐου (1) καὶ ὁ χρυσαύρον ἥλιος διέ-
χει τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ ἐπὶ τε τὸν παρακείμενον ἀμβρακικὸν
κόλπον καὶ τὸ ἱστορικὸν Ἄκτιον, ὅτε ὁ συμπαθὴς πρὸς τὸ
χριστιανικὸν στοιχεῖον τῶν ὑπηκόων διοικητὴς Πρεβέζης Μου-
τεσαρίφης Ἀμπτοῦλ Ρεφῆ ἐτέλει τοὺς γάμους τῆς ἰδίας θυ-
γατρὸς Σαμπριὲ Χαροῦμ (2) ἐν πάσῃ τῇ νενομισμένῃ ἄσιανῇ
μεγαλοπρεπείᾳ καὶ πομπῇ μετὰ τοῦ ἐξ Ἰσού Ὀθωμανοῦ Φε-
ρουζ Ἐφένδη (ἀρχιεπιστάτου τῶν κτημάτων τοῦ Ῥαούφ-Μπέη
τῆς Παργας). Λέγομεν ὁ διοικητὴς, οὐχὶ δὲ τύραννος, διότι
καὶ κατὰ τὸν μέγαν τῶν Σταγειρῶν φιλόσοφον «ὁ μὲν βασι-
λεὺς τὸ τῶν ἀρχομένων συμφέρον προαιρεῖται, ὁ δὲ τύραννος
τὸ ἐκούτου». Ἐπὶ τῇ πανδήμῳ λοιπὸν ταύτῃ χαρᾷ τῆς νέας
Νικοπόλεως ὁ εὐγενὴς αὐτὸς ἄρχων διεστράνωσε μυριοστὴν
ταύτην φορὰν τὰ ἀκραίφνη πρὸς τοὺς χριστιανούς φιλόφρονες
αἰσθητάτα, καὶ ὄντως καθάπερ φιλητικὸς πατήρ ἐν μέσῳ τῶν
περιλημμένων τέκνων περὶ πλείστου ἐποιεῖτο ὅπως εὐαρεστήσῃ
πᾶσι καὶ πάσαις τοῖς κεκλημένοις. Ὅθεν πολλὰς ἡμέρας πρὸ

(1) ἡ 21η παρεληλυθότος ἔτους 1885.

(2) ἡ δὲ πρωτότοκος θυγάτηρ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος διοικητοῦ τυγχά-
νει σύζυγος τοῦ Σελαχουντήν-Μπέη, γραμματέως παρὰ τῇ Ἑψηλῇ
Πύλῃ.

τῆς τελέσεως τῶν γάμων φιλοκάλως διεσκεύασε σκιάδα μεγαλοπρεπῆ σηματοστόλιστον καὶ μυρσινοστόλιστον καὶ πρὸς ἐπικύσμησιν τῆς τριημέρου τελετῆς τῶν γάμων μετεκαλέσατο ἐκ Λευκάδος πᾶσαν τὴν φιλαρμονικὴν μουσικὴν καὶ ἐξ Ἰωαννίνων θίασον καλλιφώνων ἀοιδῶν ἑκατέρου τοῦ φύλου, οἵτινες ἐν τοῖς διαλείμμασι τῶν εὐρωπαϊκῶν χορῶν ᾄδοντες τοὺς περιωνύμους ἀμανέδες καθήδυνον τοὺς κεκλημένους. Ἐν ταῖς ἀναπαύλαις, δὴλα δὴ τῶν εὐρωπαϊκῶν χορῶν ἐγένετο ἡ ἀναπλήρωσις ὅτε μὲν δι' ἀνατολικῶν ᾄσματων, ἤγουν *Σαμπαχί, Ταξίμι, Ράστ, Αρτζέμι, Χετζὰς* καὶ τῶν περιφώνων *ἀμανέδων*, ὅτε δὲ διὰ χορῶν, οἱ οἱ περιλάληται χοροὶ τῆς Ἡπείρου *Παπαδιά, Μπεράτ, Τσάμικο* κλ. Προεξήρχον δὲ τῶν χορῶν τούτων ὡς κορυφαῖοι οἱ εὐπατρίδαι ἑμογενεῖς κ.κ. Ἀναστάσιος Γερογιάννης, Δημήτριος Σκέφερης, Κωνστ. Ζαλακώστας, Μ. Κακαμπίνης, Κωνστ. Μουστάκας καὶ ἄλλοι. Τί δὲ πρῶτον καὶ τί ὕστατον καταλέξομεν περὶ τῆς ἐξαίρετου ἀφθονίας τῶν παντοδαπῶν ἰδέσμάτων (ἃ οὐδὲ μάγειρος ἐξ Ἡλείας ἠδύνατο κάλλιον νὰ παρασκευάσῃ), ἐπιτραγημάτων καὶ τῶν ποικίλων οἴνων, οἵτινες κατακοσμοῦντες τὰς πολλὰς παρατεθειμένας τραπέζας διέχεον τὴν εὐφροσύνην εἰς τὰς καρδίας τῶν εὐχουμένων, ὥστε κατὰ τὸν ποιητὴν *μηδένα δεύεσθαι δαιτὸς εἴσης*; Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς τελετῆς τῶν γάμων ὁ εὐγενὴς διοικητὴς ἐκάλεσεν εἰς δεῖπνον καὶ χορὸν (1) τοὺς τὰ πρῶτα φέροντας Ὀθωμανοὺς καὶ χριστιανοὺς κατοικοὺς Πρεβέζης μετὰ τῶν οἰκογενειῶν καὶ ἅπαν τὸ αὐτόθι προξενικὸν σῶμα καὶ τινὰς καὶ ἐκ Λευκάδος, ἐν οἷς καὶ τὸν ἀναγράφοντα τὰς βραχυτάτας ταύτας λέξεις, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ πάντας τοὺς εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν ὑπηρεσίαν τελοῦντας δευτερεύοντας ὑπαλλήλους, ἐν οἷς καὶ στρατιωτικούς ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ καὶ τοὺς τῆς δευτέρας τάξεως ἐνοίκους Πρεβέζης. Ἐκ δὲ τῆς Ἰσραηλιτικῆς παροικίας, ἥτις ἀριθμεῖ περὶ τὰς 20 οἰκογενείας, ἐκλήθησαν ἐν τῇ α'. ἐσπερίδι τινὲς (οἶον οἱ κ.κ. Ἡλίας Δαυὶδ, Δαυὶδ Τσαντίνης, Δαυὶδ Ἰακώβ, Χαῆμ Κοδὲν καὶ Σαμοὺλ Μάτσα). Τὴν δὲ δημοθιτικὴν τῆς τρίτης ἡμέρας προσήνεγκεν ἐν ὑπαίθρῳ πρὸς ἄρκτον τῆς πόλεως ἐπὶ τῇ τοποθεσίᾳ Βρυσοῦλας. Ἐν τῇ τρίτῃ λοιπὸν ἡμέρᾳ ἐκάλεσεν ὁ ἀγαθὸς Διοικητὴς πάντα τὸν λαὸν Πρεβέζης ἥτοι χριστιανούς, Ὀθωμανοὺς καὶ Ἰσραηλίτας ἐκ τῶν διαφόρων συντεχνιῶν. Μνημονεύειν ὅτι ἡ εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίασις ἐξήστραπτεν ἐπὶ τῶν προσώπων πάντων τῶν κεκλημένων, καὶ ὅτε περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς πρώτης ἐφεσπερίδος ὁ τῆς Αὐστροουγγαρίας πρόξενος κόμης Ντεμπόσκης ἐποίησατο πρόποσιν ὑπὲρ τοῦ φιλοξενούντος τὸν ἐκλεκτὸν κόσμον διοικητοῦ, οὗτος συγκεκινημένος ἐξεδήλωσεν ἑλληνιστὶ (2) τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας. Οἱ δὲ πρόκριτοι Πρεβέζαιοι χριστιανοὶ ἀμιλλώμενοι ἐπευφήμου καὶ εἶτα πάλιν προέπεινον αὐτῷ φιλοτησίας. Καὶ αἱ μὲν

(1) Ἡ κυκλωτερὴς σκιάς διηρεῖτο εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν ἦτο καθωρισμένον διὰ τὸν χορὸν καὶ τὴν μουσικὴν, τὸ δὲ διὰ τὰς ἀπειροπληθεῖς τραπέζας.

(2) Ἐπεὶ ἐκ Ἀφρίσσης ὁρμώμενος καὶ τῇ φωνῇ ἑλληνίζων.

τερπνότεραι αὐταὶ ἐσπερίδες καὶ κατὰ τὰς τρεῖς νύκτας παρατήθησαν μέχρι τῆς πρωῆς, τὰς δὲ τιμὰς προσήνεγκεν ἡ ἐκλαμπροτάτη δέσποινα Γ. Κονεμένου Βέη (3) μετ' ἀπαραμίλλου ἅμα καὶ εὐγενούς φιλοπροσύνης, ἐφ' ἣ κατ' ἐξοχὴν διαπρέπει ὁ οἶκος Γ. Κονεμένου, οὗ ὁ ἡγέτης πανέστιος συμμετέσχε τῶν δεῖπνων καὶ τῶν διαχύσεων.

Β'.

Κεκλημένοι δ' ἦσαν ἐκ μὲν τῶν Ὀθωμανῶν 1) ὁ στόλαρχος τῆς ἐν Πρεβέζῃ μέχρι Σκόδρας ναυλοχοῦσης μοίρας Ἐμὲν Μπέης, 2) ὁ πλοίαρχος Νεσάτ καὶ οἱ τῶν τριῶν ἀτμοπλοίων (ἅτινα ὁρμῶσιν ἐν τῷ λιμένι Πρεβέζης) διευθυνταὶ μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν 3) ὁ φρουράρχος Καϊμακάμης Σουκρῆ-Μπέης μετὰ τοῦ ἰδίου ἐπιτελείου 4) ὁ ταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ Μουράτ-Μπέης μετὰ 2 στρατιωτ. ἰατρῶν, ὁ ταγματάρχης ἐπ' ἴσης τῆς χωροφυλακῆς Ἀμούς-Ἀγάς καὶ ὁ τοῦ πυροβολικοῦ τοιοῦτος Χικμέτ-Μπέης. — Καὶ οἱ ἐξῆς πολιτικοὶ ὑπάλληλοι α) Ῥοχῆ ἐφένδης ἀρχιγραμματεὺς τοῦ διοικητηρίου ὁ καὶ νόμιμος ἀναπληρωτὴς τοῦ Μουτεσαρίφη ἀπόντος β) Σουκερῆ ἐφένδης β'. γραμματεὺς τοῦ λογιστικοῦ γ) Ὀσμὰν Ζεκὶ ἐφένδης ὑποθηκοφύλαξ (δευτέρ. χακάνι). δ) ὁ Μουδῆρης τῆς δεκάτης (οἰκονομ. ἔφορος) ε) ὁ Καδῆς (δικαστής) ς) ὁ εἰσαγγελεὺς (Μουντέκ. Οὐμουμῆς). ζ) ὁ ἀνακριτὴς (Μουστεντικ) η) ὁ Ῥαχμῆ ἐφένδης ἀρχιγραμματεὺς τῆς Εἰσαγγελίας θ) ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμποροδικείου Ἀχμέτ Σερρῆ ἐφένδης κλ. Εἶτα οἱ τοῦ τελωνείου ὑπάλληλοι ὁ διευθυντὴς τῶν τελωνείων τῆς Ἡπείρου Τεφίκ ἐφένδης μετὰ τῶν ἰδίων ὑπαλλήλων. Ἐκ δὲ τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ Πρεβέζης ἤξιωθησαν προσκλήσεως οἵδε οἱ προῦχοντες Περικλῆς Λαυρόπουλος, Πάνος καὶ Κώνστας Μπαμάτης, Δημοσθένης Γερογιάννης, Θεμιστοκλῆς Γερογιάννης, Ἀπόστολος καὶ Χρῖστος Γερογιάννης, Μιλτιάδης Κακαμπίνης, Κωνστ. Τόλιας, Χρῖστος Τσόκος, Κωνστ. Μουστάκας, Σπυρίδων Λάζαρος, Χρῖστος Αὐγερινός, Ἀναστάσιος Χρῖστος καὶ Δημήτριος Σκέφερης· ὁ σχολάρχης τῆς κοινοτικῆς σχολῆς ὁ εὐπαίδευτος κ. Ἰωάννης Μπαχούρης, Ἀριστείδης Ἀθανάσιος καὶ Ἀλκιβιάδης Βρέκοσης, Κωνσταντ. Περδίκης, Νικόλ. Περδικάρης, Νικόλαος Βέλλιος, Σπυρίδων Βάλμης, Στυλιανὸς Κόνδαρης καὶ Ἀριστείδης καὶ Π. Κοντογιάννης καὶ πρῶτιστος πάντων ὁ ὑπέρτιμος δῆμαρχος Πρεβέζης κ. Γ. Γκινάκας μετὰ τοῦ ἀστυνομοῦ κ. Α. Τσακαλώτου ὁ οὐκ ὀλίγον συντελέσας εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν τελετῶν καὶ εἰς τὴν προσήκουσαν ὑποδείξισιν τῶν φιλοξενηθέντων. Ἐκ δὲ τῶν προῦχόντων Ὀθωμανῶν οἱ ἐξῆς Χασὲν Μπέης Ντίνος Ντερβίς Πασᾶς, Σικερίᾶ-Μπέης, Ματιφ Μπέης (υἱὸς τοῦ Κιαζῆμ-Μπέη, διοικητοῦ τοῦ Βαγιαζήτ), Τζελάμ-Μπέης (γαμβρὸς τοῦ Ἀχμέτ Ντίνου), Ῥακίπ-Ἀγάς, Σαντίκ Καραμπέτζος, Χουσεῖν Δερβίσης καὶ λοιποὶ. Εἶτα ἔρχεται τὸ προξενικὸν σῶμα· α) ὁ τῆς Ἑλλάδος ἀξιοπρεπῆς ὄντως καὶ εὐγενὴς.

(3) Περὶ τῆς ἀληθείας ἡ γαλλικὴ ῥῆσις «une personne possédant l'usage du monde».

πρόξενος κ. Δ. Σούντιας β) ὁ τῆς Αὐστροουγγαρίας κόμης Ντεμπόσκης γ) ὁ τῆς Ἀγγλίας κ. Βλέννευ δ) τὸν τῆς Ἰταλίας ἐλλόγιμον πρόξενον κ. Μιλλερίαν ἐν ἀδείᾳ εἰς Ἰταλίαν ἀπουσιάζοντα ἀντεπροσώπευσεν ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ κ. Φώντας. Παρεκτός τούτων ἐτιμήθησαν διὰ προσκλήσεως ὁ σεβάσμιος προϊστάμενος τῆς ἐν Πρεβέζῃ καθολικῆς ἐκκλησίας πατήρ *Βοραβετούρας* καὶ οἱ πράκτορες τῶν ἀτμοπλοικῶν ἐταιριῶν προεξάρχοντος τοῦ πράγματι εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον πᾶσαν εὐκολίαν παρεχομένου κ. *Ματκοβίτς*, τοῦ ἐπαξίως διευθύνοντος τὸ προκτορεῖον τοῦ Αὐστροουγγαρικοῦ Λοῦδ καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ἐταιρίας τῶν μονοπωλίων τῶν καπνῶν ὁμογενὴς κ. Δημήτριος Παλώνης, (ὁ ἐπιδεξίως διευθύνων τὸν χορὸν ἐν τῇ πρώτῃ ἐσπερίδι) μετὰ τοῦ ἰδίου γραμματέως κ. Τηλεμάχου Βοζίου (υἱοῦ τοῦ ἀποικομένου γάλλου ὑποπροξένου ἐν Πρεβέζῃ).

Γ'.

Παρέκβασις περὶ ἐθίμων τῶν τουρκικῶν γάμων. Ὁ τουρκικὸς γάμος, καθ' ὅς ἐν Πρεβέζῃ ἠρύσθημεν πληροφορίας τυγχάνει ἀπλούστατος. Ἡ μὲν νύμφη εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ἣ παρεύρισκονται πᾶσαι αἱ κεκλημένα Κυρίαί (γνωστὸν ὅτι παρ' Ὀθωμανοῖς ἀπαγορεύεται ἡ τῶν ἀνδρῶν εἴσοδος εἰς γυναικωνίτην), μετ' αὐτὴν δ' εἰσέρχεται ὁ πατήρ, οὗ ἅμα ἐμφανισθέντος ἡ νύμφη ἐγειρομένη ἀσπάζεται τοὺς πόδας καὶ τὴν δεξιάν, ὁ δὲ πατήρ ἀντασπάζεται αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον, μεθ' ὃ περιτυλίσσει περὶ τὴν ὄσφιν αὐτῆς ζωστήρα πλατὺν ἐκ μετάξης καὶ προσφέρει βαρυτίμητα δῶρα διαφερόντως ἐκ πολυτίμων λίθων, σῦναμα δὲ τιθέασι σταυροειδῶς ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς νύμφης τέσσαρας πολυτίμους ἀδάμαντας. Μετὰ ταῦτα ὁ πατήρ ἐξερχόμενος τῆς αἴθουσας διασκορπίζει ἐν τῇ διαβάσει αὐτοῦ διάφορα νομίσματα ὡς οἰωνὸν ἀφθονίας. Μετὰ δὲ τὸν πατέρα εἰσέρχονται οἱ ἀδελφοί, οἱ τινες χαιρετίζοντες κατὰ τὰ τουρκικὰ ἔθιμα προσφέρουσι καὶ οὗτοι δῶρα. Καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰσέρχεται ὁ νυμφίος, ὃν μάλιστα ἐφικόμενον εἰς τὴν οἰκίαν ὑποδεξιούται ἡ νύμφη ἐπὶ τῆς ὑστατῆς βαθμίδος τῆς κλίμακος κεκαλυμμένην διὰ πυκνοτάτου πέπλου, ἣν νύμφην πρῶτον ἤδη βλέπων ἐκείνος λαμβάνει ἐκ τῆς χειρὸς καὶ εἰσάγει εἰς ἰδιαιτερον δωματίον (οὐχὶ εἰς τὸν νυμφῶνα) καὶ τότε πρῶτον ἡ νύμφη ἀποκαλύπτει τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν νυμφίον. Μεθ' ἱκανὴν δὲ συνδιάλεξιν ὁ γαμβρὸς καλύπτει τὸ πρόσωπον τῆς νύμφης καὶ ἀμφοτέρω ἐπανερχονται ἐνώπιον τῶν προσκεκλημένων, ὅτε ὁ νυμφίος ἀποχωριζόμενος τῆς νύμφης μεταβαίνει εἰς τὸ τέμενος, ὅπου ὁ Χότζας ἀναγινώσκει εὐχὰς τινὰς τοῦ Κοραίου. Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὁ νυμφίος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν νυμφικὴν οἰκίαν πρὸ τῶν μεσονυκτίων ὥρων, καθ' ὅς ἐπιστρέφων οἴκαδε λαμβάνει τὴν νύμφην καὶ εἰσάγει εἰς τὸν παστὸν (νυμφικὸν θάλαμον). Ὁ αὐτὸς μετὰ ταῦτα ἐκδύει τὴν νύμφην, ἥτις ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ νυκτὶ δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν οὐδὲ λέξιν νάπευθῆναι πρὸς αὐτόν. Αὕτη δὲ βραχυτάτων ἡ τελετὴ τῶν τουρκικῶν γάμων, ἐντὸς δὲ καλλιπρεποῦς κ' εὐρυχώρου αἰθούσης ὑπάρχει ἐκτεθει-

μένη πρὸς θεῶν ἢ προῖξ, συνισταμένη εἰς χρυσοποίκιλτα ἐνδύματα, μαργαρίτας, ἀδάμαντας, πολυτελεῖς τάπητας, ἀνάκλιτρα καὶ λοιπά. Κατ' ἐξοχὴν δὲ ἡ νυμφικὴ κλίνη εἶναι πολυτελεστάτη καὶ ὁ χρυσοκέντητος τάπης, ἐφ' οὗ πατοῦσα ἡ νύμφη, δέχεται τὰς συγχαρητικὰς εὐχὰς. Προσθετέον ὅτι ἡ εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν, ἐν ἣ ἐστὶν ἐκτεθειμένη ἡ φερνή, εἰσοδος ἐπιτρέπεται καὶ τοῖς ἀνδράσι. — Μετὰ δὲ τὴν ἀπαραίτητον ταύτην σχετικὴν ὅμως παρέκβασιν ἐπανιόντες εἰς τὸ ἐξ οὗ ὁ λόγος ὠρμήθη ἐπιλέγομεν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ εὐγενὴς διοικητὴς Πρεβέζης Ἀμπτοῦλ Ρεφῆ ἐμφορεῖται γενικωτέρων ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὑψηλῶν χριστιανῶν, Ὀθωμανῶν καὶ Ἰσραηλιτῶν προσφέρειται ἴσος καὶ κοινὸς τοῖς πᾶσι, διὰ ταῦτα ἐκρίναμεν ἀντάξιον ἕνα ἐξάρωμεν καὶ δημοσίᾳ τὰς ἀρετὰς τοιοῦτου ὄντος ἡγεμονικοῦ ἀνδρὸς καὶ τὰ αἰσθητά αὐτοῦ τὰ συμβαδίζοντα τῇ νῦν προόδῳ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐν Μεσολογγίῳ κατὰ Ἰανουάριον, 1886.

Π Ε Ρ Ι

τῆς ἐν τῇ Λακωνικῇ ἀρχαίας πόλεως «Γερηνίας» καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀρχαίων ἐπιγραφῶν ἰδίᾳ δὲ τῆς πρό τινος ἀνακαλυφθείσης «Βουστροφικῆς» ἐπιγραφῆς, καὶ νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενης ὡς καὶ τῶν νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων ἐνταῦθα ἐρειπίων τοῦ Ἀσκληπείου.

ὑ πὸ

ΑΘΑΝΑΣ. ΠΕΤΡΙΔΟΥ
Σχολάρχου νῦν ἐν Νησίῳ Μεσσηνίας

(Συνέχεια ἴδε προηγ. ἀρ. Ἀπόλ.).

§ ΙΣΤ'. Πρὸς Δ. τοῦ Κάμπου ἢ τῆς ἀρχαίας Γερηνίας ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὴν παραλίαν ὑπῆρχεν, ὡς εἶπομεν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, ἡ ἀρχαία πόλις Ἀβία, σήμερον ὀνομαζομένη «Παληφάρα» ὑπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ πολὺ ἀρμόδιως ὀνομάζεται οὕτως διότι ἐν αὐτῇ ὄντως ὑπῆρχεν ἡ παλαιὰ χώρα τῆς Ἀβίας, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τε διαφόρων μνημείων, ἐπιγραφῶν, καὶ ὀνομασιῶν, ἔτι ἐν αὐτῇ διασωζομένων. Καὶ ἐρείπια μὲν ὑπάρχουσι διαφόρων οἰκοδομῶν, ὡς καὶ μεσαιωνικῶν δι' ἀνασκαφῶν δὲ πολὺ πλείονα ἀναφανήσονται, νῦν καταπεπλακωμένα ὑπὸ ἰλύος καὶ χωμάτων ἐπὶ διαφόρων αἰώνων ἐπισσωρευμένων. Ἐκ τῶν ὀνομασιῶν ἐφείλουσε μου τὴν προσοχὴν ἰδίᾳ τὸ λεγόμενον «Ἀρχοντικόν», διότι ἐν αὐτῷ ὄκουν οἱ ἐπὶ βυζαντινῶν καλούμενοι «ἀρχοντες», ἥτοι οἱ πλουσιώτεροι τῶν κατοικῶν τῆς πόλεως. Ἡ διάκρισις αὕτη καὶ ἐπὶ Τούρκων παρατηρεῖται καλούντων τὴν συνοικίαν, ἐν ἣ οἱ εὐπορώ-

1) Ἴδε φύλ. Ἀπόλ. ἀρ. 30, σελ. 439, Ὀκτωβρ. 1885.

τεροι τὰς διατριβὰς ἐποιούντο εἰς τὰς διαφόρους πόλεις, «*Βαρούσι*» καὶ «*Βαρός*» ἐπὶ τὸ βαρβαρικώτερον, ὅπως καὶ σήμερον πολλαχοῦ τῶν πόλεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας οὕτω καλοῦνται, τοῦλάχιστον ἐν Ἠπείρῳ, γίνεται διάκρισις καὶ σήμερον διὰ τοῦ ὀνόματος «*βαρῶσι*», τῆς τῶν εὐπορωτέρων συνοικίας, καὶ τοι περιεχούσης καὶ πενεστάτους οἰκήτορας ἐνίοτε.

§ ΙΖ'. Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα, ὅτι ὅσαι τῆς Ἀβίας ἐπιγραφαὶ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Βοικχίου ἐν τῷ «*Corporis inscriptionum graecarum*», νῦν δὲν σώζονται, τοῦλάχιστον ἐγὼ ἐπισκεφθεὶς κατ' αὐτὰς τὴν «*παληό-χωραν*», οὐδεμίαν ἀπήντησα, καίτοι ἀνερευνήσας πολλαχοῦ περὶ αὐτῶν. Τοῦτο δὲ συνέβη διότι οἱ περίοικοι ἐν αὐτῇ τῇ θέσει τῆς ἀρχαίας πόλεως οἰκίας οἰκοδομοῦντες νῦν ἐντοιχίζουσι τοὺς, ἐν οἷς αἱ ἐπιγραφαὶ, λίθους, καὶ οὕτω καταστρέφονται· πολλαχῶς δὲ συντρίβουσιν αὐτοὺς οἱ τέκτονες διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Οὕτω πως εὔρον ἐντετοιχισμένην καὶ ἐν τῇ νεοδημιῶν οἰκίᾳ τοῦ κ. Σταυρέα τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν, ἣν νομίζω ἀδημοσίευστον ἔχει τοῦδε, καὶ διὰ τοῦτο ἔκρινα καλὸν νὰ παραθέσω ἐνταῦθα. Ἔστι δὲ ἡδε:

— Πρατόνικος
Καρχίππας
Ἀριστέα τὴν
Ἐγγονον.

Ἐγχεῖται δ' ἐν στήλῃ, ἐπιταφίῳ, ὡς εἰκάζω, κειμένη πρότερον ἐν παρακειμένῳ ἄντρῳ τῶν Νυμφῶν, μεταβληθέντι ἐν ἐποχῇς χριστιανικῆς, ὡς εἴθισται, εἰς χριστιανικὸν ναόν, μετονομασθέντα «*ναὸν τῆς ἁγίας Παρασκευῆς*», ἄγνωστον πότε· φυλάττει ὁμοῦ καὶ σήμερον τὴν ὀνομασίαν «*ἁγία Παρασκευῆ*» τὸ ἄντρον τοῦτο. Ἐντεῦθεν μετηνέχθη καὶ ἐτέθη παρὰ τὸ ἀνώγειον τῆς θύρας ὁ λίθος ὑπὸ τῶν τεκτόνων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Σταυρέα, δεξιὰ τῷ εἰς αὐτὴν εἰσόντι· ἐπειδὴ ὁμοῦ ἦν πολὺ ὑψηλὰ, μὴ οὕσης ἐτι κλίμακος κατηρησιμένης, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταμετρήσω αὐτόν, ὡς εἶδει. Ὡς ἐκ τῆς παλαιογραφίας φαίνεται οὕσα ἡ ἐπιγραφὴ βωμαϊκῶν χρόνων καὶ δὴ τῶν Αὐτοκρατορικῶν Μ. Χ.

§ ΙΗ'. Ἐν τῇ «*παληό-χωρᾳ*» ὑπάρχει διασωζομένη καὶ ὑπόνομός τις τῆς ἀρχαίας πόλεως πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης τὴν διέξοδον ἔχουσα. Περὶ αὐτῆς συντηρεῖται παρὰ τῷ λαῷ νῦν ἡ ἐξῆς δημώδης παράδοσις· «εἰς Παληό-χωραν πᾶσαν καιρὸ ὑπῆρχε ἓνα βασιλοπούλο, τὸ ὅποιον ἀγαποῦσε

» βασιλοπούλαν εὐμορφή σὺν τὸν ἥλιο, κ' εὐρίσκονταν εἰς τὴν » Κορώνη ἢ βασιλοπούλα, ὅπου ἤτουνε κλεισμένη εἰς ἓνα πύργον ὑψηλὸν ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς γιὰ τὰ μὴ τὴν ἰδὴ καρέ- » νας· ἔμαθε τὸ βασιλοπούλο τῆς παληό-χωρας τὰ τρεχού- » μενα τῆς βασιλοπούλας εἰς τὴν Κορώνη, καὶ ἐπειδὴ ἦτο » δύσκολον νὰ πηγαίη φανερὰ σὲ δ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, κα- » τέβαινε τὴν νύχτα εἰς τὸ περιγιάλι διὰ τῆς ὑπόνομου (μου- » δροῦμ, τουρκιστὶ) ἔμβαινε σὲ πλοῖον, περνοῦσε τὴν θάλασσα, » ἐφθανε σ' τὴν Κορώνη, ἐντάμῳν τὴν βασιλοπούλαν, καὶ » πρὶν κρούσῃ ὁ ἥλιος σ' τὰ βουνά, ἐγύριζε πίσω σ' τὴν πα- » ληό-χωρα, καὶ τὰ ὅμοια. — Ἀντικρὺ τῆς Παληό-χωρας κεῖται ἡ Κορώνη, καὶ ἐντεῦθεν νὰ περάσῃ τις ἀντικρὺ εὐκό- » λως δύναται διὰ πλοίου ἀπάραντος ἐξ Ἀβίας καὶ διαπλευ- » σαντος τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ταχέως, οὐρίου πνέοντος.

§ ΙΘ'. Ὁ Μελέτιος περὶ Ἀβίας γράφει τάδε· «*Νάπαι, Ἀ- » βεια ἢ Ἀβια πόλις ἐπὶ θαλάσση 20 στάδια ξέμακρὰ τῶν » Νάπαι, ἐκαλεῖτο πρότερον Ἰη*». ¹ Καὶ παρακατιῶν ὁ αὐτὸς λέγει περὶ τῆς Ἀβίας· «*πρὸς τὴν ἀκροθαλασσίαν εἶναι χώρα » σμικρὰ, ἣτοι τόπος α' Ρόδου*» λεγόμενη, εἰ. τὴν ὅποιαν ἦ- » σαν Νάπαι Ἀβεια, ἣτις μετρεῖται τῆς Μεσσηνιας, ὡς εἴρη- » νται, ὅπου καὶ τοιαύτη ἐπιγραφὴ κεῖται «*Αὐτοκράτορα » Καισαρὰ Σεβαστὸν Τραιανόν, Ἀδριανόν, θεοῦ Τραιανοῦ » νιδόν, θεοῦ Νεροῦα νιδόν ὕπατον, ἡ πόλις τῶν Ἀβειανῶν » κατὰ τὸ ἀρχαῖον δόγμα ἀνέθηκεν ἐπίγραμμα Ἑταῖος » Δαίμονος τοῦ Ἀρισταία*». ² Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη σήμερον οὐ σώζεται, ὡς καὶ ἄλλαι καταστραφείσαι, δι' ὃν λόγον ἀνωτέρω ἐξεθέμεθα· μόνον παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι τὸ ὄνομα «*Ἀρισταία*» γράφεται διὰ τοῦ αἰ, ἐνθ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπι- » γραφῇ, περὶ ἧς ἀνωτέρω λόγος, ἀπαντᾷ διὰ τοῦ ε, οἷον «*Ἀ- » ριστέα*», καὶ μοι δοκεῖ τὸ δεῦτερον ὀρθότερον· ἐπειδὴ πάντα τὰ εἰς «*εας*» λήγοντα πρωτόλιτα διὰ τοῦ ε γράφονται. Τὸ ὄνομα «*Ἀριστέα*» (θηλ. γένους) ἀπαντᾷ καὶ σήμερον ἐν τῷ δήμῳ Ἀβίας ἐπὶ ὀνομασίας γυναικῶν.

§ Κ'. Ἐκ πάντων τῶν παρὰ Μελετίῳ ἀναφερομένων περὶ Ἀβίας ἐξάγεται τὸ ἐξῆς πόρισμα· ὅτι ὁ Μελέτιος περιέπεσε εἰς σύγχυσιν περὶ τοῦ «*Ρόδου*», παρ' ὃν ὁ τοῦ Ἀσκληπιά- » δου Μαχάνας τάφος κλ. ἡ δὲ σύγχυσις προῆλθεν ἐκ τῆς ἐ- » σφαλμένης ὑπ' αὐτοῦ ἐρμηνείας τοῦ Πausανίου, λέγοντος, ὅτι καὶ ἐν Ἀβίᾳ ὑπῆρχεν ἡ Ἡράκλειον ἐπιγραφὴ, καὶ Ἀσκλη- » πιδιον. (Πausαν. ἐνθ' ἀνωτέρ.). Διότι ὑπῆρχε καὶ ἐν Ἀβίᾳ Ἀσκληπιεῖον, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι καὶ τὸ περιλάλητον «*Ρόδου*» ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ ὁ Πausανίας λίαν ἐπισταμένως ποιεῖται τὰς ἀπαιτούμενας τῶν ἱερῶν διακρίσεις διὰ κατα- » λήλων ἐπιθέτων καὶ προσδιορισμῶν, ὅστινες τῷ ἔξυδερκεῖ ἐπι- » στήμονι καὶ προσεκτικῷ παρατηρητῇ οὐδεμίαν καταλείπου- » σιν ἀμφιβολίαν καὶ ἀσάφειαν, ὅσακις μάλιστα οὗτος εἰς ἐπι- » τοπίους ἐρεύνας καὶ παρατηρήσεις ἐπιδίδεται· οὕτω π. χ. περὶ τοῦ Ἡρακλείου τῆς Ἀβίας ὁ Πausανίας διὰ τοῦ ἐπιθέ-

¹ Γεωγραφ. Μελετ. Κεφάλ. 19'. σελ. 373. ἔκδ. Βενετίας 1728.

² Ὁ αὐτὸς αὐτῷ κεφ. Κ'. σελ. 374.

ΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΥΠΟ

E. DE AMICIS

του «*ἐπιφανῆς*» οὐδεμίαν καταλείπει ἀμφιβολίαν καὶ ἀσά- » φειαν περὶ αὐτοῦ, συγκρινόμενον πρὸς τὸ ἐν αὐτῇ Ἀσκληπι- » εῖον, οὐπερ ἀπλῆς μνείας ποιεῖται, ἐν ᾧ περὶ τοῦ Ἀσκληπι- » εῖου τῆς Γερηνίας προκειμένου, πλείστων ὄσων τεκμηρίων καὶ » προσδιορισμῶν πάροχος ἀποκαθίσταται, ὥστε δι' αὐτῶν οὐ- » δεμία ἀμφιβολία καὶ ἀσάφεια νὰ παραμῆνῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ » ἐπιστήμονος ἐρευνητοῦ περὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν Γε- » ρηνίᾳ ἐπανθούσης καταστάσεως, περὶ ἧς ἀνωτέρω ἱκανὰ ἐ- » γράψαμεν.

§ ΚΑ'. Ὁ δῆμος Ἀβίας ἐπὶ Καποδιστρίου καὶ εἰς τὰ » πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Ὁθωνος διήρηται εἰς τρεῖς » δήμους· α'. τὸν τῆς Ἀβίας, περιλαμβάνοντα τὰ χωρία *Mar- » τινειῶν μεγάλης καὶ μικρᾶς*, Δολοῦς καὶ τὰ παρακείμενα » χωρίδια β. τὸν τῆς Γερηνίας, περιλαμβάνοντα «*Κάμπον, » Βαρούσι, Μάλταν*» καὶ λοιπὰ χωριά κλ. περὶ ὧν ἀκολουθῶς ἔσται ἡμῖν ὁ λόγος· ὕστερον δὲ συνεχωνεύθησαν » εἰς ἓνα, οὐ πρωτεύουσα ὁ Κάμπον ὑπὸ τὴν Ζαρνάταν, πρω- » τεύουσαν, ὡς γνωστόν, τῆς «*Bassa Maiana*», κατὰ δὲ τὸν » Μεσαιῶνα ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ περὶ Πελοποννήσου ἐκθέσει » τοῦ Βενετοῦ Προνοητοῦ Κορνέρου ἐν τοῖς δε· «*della Maina, » che divisa in Alta e Bassa viene la prima regolata della » piazza di Zarnata*», e la seconda e sog getta alla » giurisdizione di Chelefa, l'an e l'altra irregolare et » di poca conseguenza»· ¹ ἔμενον δ' ἐν Ζαρνάτῃ 63 στρα- » τιώται ὑπὸ τῶν Βενετῶν διατηρούμενοι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκ- » θεσίαν· ἐκ τῶν προϋχόντων δὲ τότε καὶ Ταυλάριος ὁ Βούλτσος » ἠθεωρεῖτο. ² Σήμερον δ' ἡ Μάνη διαίρεται εἰς Ἀνατ. καὶ » Δυτ. καὶ τῆς μὲν πρωτ. τὸ Γύθειον, τῆς δὲ Δυτ. ἡ Ἀρεόπο- » λις (Τσίμοβα).

Ἐν Κάμπῳ ἐγεννήθη καὶ ὁ μακαρίτης Σπ. Ἀλεξανδρά- » κης, ὅστις ἀφῆκε περιουσίαν ἐνὸς ἑκατομμυρίου δραχ. Ἀπα- » σαν δὲ τὴν περιουσίαν ταύτην τῇ προτροπῇ καὶ παρακλειύ- » σει τοῦ ἀειμνήστου Δ. Σαρᾶβα διὰ διαθήκης κατέλιπε διὰ » φιλανθρωπικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ ἔργα, καὶ οὕτω συνέστη ἐν » μὲν ταῖς Καλάμαις τὸ Νοσοκομεῖον καὶ Γεροντοκομεῖον μὲ τὴν » ἐπωνυμίαν «*Ἀλεξανδράκειον*», ἐν δὲ τῷ Κάμπῳ τὸ Σχο- » λαρχεῖον, οὗτινος πρῶτος σχολάρχης ὑπῆρξε ἐγὼ. Ἐκ τοῦ » Σχολαρχεῖου τούτου οἱ λαβόντες τὸν βαθμὸν «*Ἀριστα*» εἰς » τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις, ἀξιοῦνται ὑποτροφίας ἐν τῷ Γυ- » μνασίῳ Καλαμῶν ἐκ τοῦ Ἀλεξανδράκειου κληροδοτήματος.

Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Τὰ πρῶτα τῆς φιλικῆς ἐπιστολικῆς ἐγγράφου εἰσὶν αἱ πρὸς » τοὺς συμμαθητὰς γραφόμεναι κατὰ τὰς διακοπὰς ἐπιστολαί· » γράφονται ἐπὶ ματαίῳ, καθὼς καπνίζονται τὰ πρῶτα σιγά- » ρα. Ἡ ἰδέα τοῦ ν' ἀσχολήσωμεν, διὰ τῆς γραφίδος ἡμῶν, » τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ κράτους, καὶ νὰ στείλωμεν εἰς περιο- » δεῖαν ἀνὰ τὸν κόσμον τὰς ἡμετέρας προθέσεις, παρέχει ἡμῖν » εὐχαρίστησιν ὁμοίαν ἐκείνῃ, ἣν αἰσθανόμεθα βραδύτερον, βλέ- » ποντες τὸ πρῶτον τετυπωμένον τὸ ἴδιον ὄνομα καὶ τὸ νὰ λά- » θωμεν μίαν ἐπιστολὴν καθιστᾷ ἡμᾶς ὑπερηφάνους, τόσον ὥ- » στε ἐνίοτε γράφομεν τοιαύτας πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς μὲ μόνον » τὸν σκοπὸν νὰ λάθωμεν αὐτὰς ἀπὸ τοῦ ταχυδρομείου, ἐν ᾧ » τὰς ἐρρίψαμεν κρυφίως. Ἐπιστολαί, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σο- » βαραί, ἀποτυπωθεῖσαι τῶν στηλῶν τοῦ ἐσχάτου ἀναγνω- » σθέντος μυθιστορήματος, αἵτινες ἐπιχαρίτως ἀνιττόνται ἔ- » ρωτας, πάθη ἀνδρικὰ ὑφ' ὧν ἐταράχθημεν, δραματικὰς χα- » ρακτικὰς μεταμορφώσεις, τελομένης ἐν ἡμῖν, ἐξ ἀποτελέ- » σματος μυστηριωδῶν συμβάντων, ἅτινα ἡ σύνεσις συμβου- » λεύει νὰ σιωπήσωμεν. — Θὰ μὲ ἀνεύρης ὅλως ἄλλον παρ' » ὅτι μὲ ἀφῆκες· — συνήθης πολὺ ἐν χρήσει φράσις. Συ- » νήθεις αἱ περιγραφαί. — Ὁ οὐρανὸς ἦν ἀστεροεῖς· νεκρικὴ ἐ- » βασίλευε σιγή· ἐφαίνετο ὅτι ἡ φύσις· — Ἐπειτα φαίνε- » ται ἐν τῷ χωρίῳ μίαν ἐξαδέλφη· παρέρχονται, χλωαίνουσαι » λέξεις ἐλαφραὶ· τρίζουσι σχολαστικαὶ συγγραφῶν μαρτυραί, » εἰσαχθεῖσαι βιαίως, ἵνα σχῶσιν ἀξίαν αἱ τελευταῖαι γραμμαί· » μνησκύνονται οἱ στίχοι διὰ σημείων, πολλὰ ὑπονοούντων, μή- » ποτε συμβάντων. Αἱ ὑπεροπτικαὶ ἐπιστολαὶ συνήθως ἀρχί- » ζουσι διὰ τῆς φράσεως· — Εἶσαι ὁ τελευταῖος τῶν ἀνθρώ- » πων. — Τὸ πᾶν ἐγγραφή μετὰ παχείας ἀξιώσεως μαθητοῦ, » ὅστις νομίζει ὅτι ἐξασκεῖ δεσποτικῶς τὴν γλῶσσαν, καὶ θε- » μελιοῖ τὰ ἀτοπήματά του μετὰ γαληνίου προπετείας. Συ- » χνάκις κυριεῖται αἰσθημα βαθείας τῆς ζωῆς καταπονήσεως. » Ἐνίοτε εἰκόνες ἄσπεμοι κοσμοῦσι τὸ περιθώριον. Καθ' ἔξιν, ὑ- » πογραφή δυσανάγνωστος.

Ἀκολουθοῦσιν αἱ ἐπιστολαὶ τῆς πρώτης νεότητος, εἶδος » κωμικορωϊκῆς ποιήσεως εἰς τὸ πεζόν, ἐν τεμαχίῳ, ἀτακτου » καὶ ἰδιορρύθμου ὡς ἡ αὐτογραφία τοῦ βίου ἐνὸς καινομένου » ἐπιστολαὶ ἐξοχοί, ἀνθρώπου ἐμπείρου, γραφεῖσαι ἵνα σπινθη- » ροβολήσῃ τὸ κενόδοξον πνεῦμα, κατὰ τὰς ἡμέρας ἐγκεφαλι- » κοῦ ἀναθρασμοῦ· ἐπιστολαὶ ἀπέλπιδες, αἵτινες ζητοῦσι βοή- » θειαν καὶ ἔλεος, γραφεῖσαι ὑπὸ τὴν ἐπίρροισιν συμβάντων ἄ- » τινα ἐφαίνοντο ἡμῖν φοβερά, καὶ τὰ ὅποια ἐλησμονήθησαν ἐν » διαστήματι δέκα πέντε ἡμερῶν· ἐπιστολαὶ παιδαριώδεις,

¹ Ἱδε δελτίον ἱστορ. καὶ ἔθνολ. ἑταιρ. ἑλλ. σελ. 306.

² Ἀὐτῷ, σελ. 291.

³ Ἀὐτῷ, σελ. 288.

πλήρεις ἀναιδῶν ἀποκαλύψαν ἐρώτων ἀσεβῶν ἐπιστολαὶ παράφοροι, κατὰ μεστοὶ λέξεων σκληρῶν καὶ ἀπειλῶν, γραφόμενοι σήμερον, καὶ ἀποδοκιμαζόμενοι αὐριον, μετὰ τὴν καρδίαν βασιανισθεῖσαν ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐπιστολαὶ ἐμμανεῖς, γραφεῖσαι ἐξ ἀφθέρῃ φαντασίᾳ, ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός, καὶ μένουσαι ἐν τῇ μνήμῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, μετὰ αἰσθημάτων αἰδοῦς καὶ ὀργῆς ἐπιστολαὶ μεγαλοπρεπέσταται, χαραχθεῖσαι εἰς τὴν πρώτην τῆς καρδίας συγκίνησιν, ἵνα ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην εἰς μακρὰν φίλον, ἀγνωστον ἐπὶ μακρὸν ἐπιστολαὶ γέμουσαι μωρᾶς ὑπερηφανίας, γραφεῖσαι ἐν στιγμῇ καθ' ἣν ἐφλεγόμεθα ὑπὸ προαισθημάτων μεγαλείου καὶ δόξης ἐξατμισθέντος τὴν ἀκόλουθον ἐβδομάδα· ἐπιστολαὶ πλημμυροῦσαι ἀγάπης ἐνδείξεων, γραφεῖσαι ἀνευ αἰτίας, ἀκαριαίως, δι' ἰδιοτροπίαν τινὰ τῆς φαντασίας, πρὸς φίλους ἀδιαφόρους, οὓς ἐβδελύχθημεν μετὰ ἕνα μῆνα, προσβληθέντες ὑπὸ τῆς σιωπῆς τῶν ἐπιστολαὶ θεινὰ καὶ δύσκολοι, φιλοσοφικοὶ μακροὶ λόγοι ἐπὶ τῆς ζωῆς, προκληθεῖσαι ὑπὸ σκοτεινῆς μελαγχολίας, χαραχθεῖσαι ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ἐλαφρῶν ἀπατῶν, ἃς ἐχαρακτηρίσαμεν ὡς ἀδικίας τῆς εἰμαρμένης οὐ μικρᾶς ἐπιστολαὶ κατὰ μεστοὶ εὐθυμίας, ἀληθῆς κήρυξις χαρᾶς καὶ θριάμβου, δι' ὧν ἀνηγγεῖλαμεν τὰς πρώτας ἡμῶν εὐτυχίας, τρυπῶντες, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ γράψαι, διὰ τῆς γραφίδος τὸν χάρτην ἐπιστολαὶ εὐτράπελοι, χαρακτῆρος φαντασιώδους καὶ ἀκολάστου, ὑπερβαίνοντες τὰ θρία πάντα πάσης εὐσχμοσύνης· δεσμίδες χάρτου, ἐν αἷς εἰς θησαυροὺς ἀγαθότητος καὶ εὐγενείας, ἀναμίγνυνται σωρεία τοιαύτη παιδαριώδους, ἀνοήτου, ψεύδους, ἀντιφάσεως, ἀγροικίας, ὥστε οὐδεὶς ἡμῶν θὰ ἐτῆρει τὴν ὑπόληψιν ἄθικτον λογικῶν πλάσματος, ἐὰν τὸ ἡμισυ ἐκείνου ὅπερ ἔθεμεν ἐν θήκῃ ὄντες νέοι, ἐδημοσιεύετο ἐν ἐνὶ τόμῳ.

Καθ' ὅσον προχωροῦμεν τὴν ἡλικίαν, γράφομεν φειδωλότερον πρὸς τοὺς φίλους ἡμῶν. Ἐχομεν λάθει τοσαύτας ἐνσχλήσεις καὶ δυσαρκετικὰς ἐκ τῆς μωρῆς καταναλωθείσης ἡμετέρας πεζογραφίας, ὥστε δὲν διανέμομεν αὐτὴν πλέον ἢ κατὰ μικρὰς δόσεις, καὶ προηγείται ψεκασμός. Ἡ ἐμμανὴς ἐκφρασις τῶν νεανικῶν ἐπιστολῶν ἀπέρχεται σθέουσα φράσις πρὸς φράσιν, ὥσπερ φωτοχουσία φλόξ πρὸς φλόγα. Αἱ ἐπιστολικαὶ κλείσεις, ἐνθα ἡ καρδία ἡμῶν συνειθίζει νὰ ᾄδῃ ἄσματιόν τι, γίνονται ψυχραὶ, ὥσπερ χαιρετισμὸς ἀνταλλαγῆς καθ' ἑδῶν, ἐν βαρεῖ χειμῶνι ἢ ἐπιστολῇ ἀπασα συστέλλεται καὶ ψυχραίνεται, περιοριζομένη μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς τύπους ἀθροῦς καὶ κενούς, τοῦθ' ὅπερ τῇ ἀφαιρεῖ οἰανδήποτε ἀξίαν ἐγγράφου ἀνθρωπίνου. Ὅταν θέλωμεν νὰ κάμωμεν ἐξομολόγησιν τινὰ, κρατοῦμεν ἐπὶ στιγμὴν τὴν γραφίδα μετέωρον, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μετὰ μικρὰν σκέψιν, δὲν θέτομεν ἐπὶ τοῦ χάρτου εἰμὴ ἡμίσειαν. Γράψαντες ἐκτεταμένην ἐπιστολήν, ἀφίνομεν αὐτὴν ἐκεῖ νὰ ἀναπαυθῇ ἡμίσειαν ἡμέραν καὶ συγχάκις, ἀναγινώσκοντες αὐτὴν ἐκ νέου, τὴν ῥίπτομεν ἐν τῷ κανίστρῳ, ἵνα γράψωμεν ἑτέραν μᾶλλον κρυψίνον. Ἀποκτώ-

μεν βαθμηδὸν τὴν τέχνην τοῦ θωπεύειν τὴν φιλοτιμίαν πάντων μετὰ δαψιλοῦς ἀνευ ἀγάπης φιλοφρονήσεως, ὅπισθεν ἡστικὸς ἢ ἡμετέρα ὑπερηφάνεια ἵσταται ἐπὶ τῶν ἀμυνῶν, καθὼς ὅπισθεν ἀσπίδος. Ἐνίοτε ἢ μετάνοια, ὁ φόβος ὅτι ἀφείθημεν πολὺ νὰ χωρήσωμεν καταλαμβάνει ἡμᾶς ὀλίγω μετὰ τὴν ἀποστολήν τῆς ἐπιστολῆς διὰ τοῦ ταχυδρομείου, καὶ κρατεῖ ἐπὶ στιγμὴν ἐν μέσῃ ὁδῷ, σκεπτικὸς καὶ τότε ἕτερον αἶσθημα πλήττει ἡμᾶς τὸ αἶσχος ὅτι ἀπέβημεν δύσπιστοι καὶ κρυψίνος κατὰ τὸν τρόπον ἐκεῖνον. Ἄλλ' ἢ ἀσθένεια αὕτη δὲν θεραπεύεται πλέον. Οἱ φίλοι πρὸς οὓς γράφομεν ἐλευθέρως εἰσὶ μόνον οἱ φίλτατοι, καὶ διὰ πολλοὺς εἰς μόνος.

Μετὰ τούτων ἡ ἀλληλογραφία κυματίζεται. Ἐπὶ μῆνας, ἐπὶ ἔτη εἰσὶν ὡς νεκροὶ ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον εἶτα εἰς χαιρετισμὸς, μία εἰς ἀδελφότερο περιστασία γίνεται αἰτία νὰ ἐκχυθῇ, ἀπροσδοκῆτως, ἐκάτερωθεν, βυάκιον μελάνης. Ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας ἀνταποστέλλονται ἐπιστολαὶ κατὰ μεστοὶ μουσικῶν καὶ ἀστειοτήτων, ἃς διαδέχονται ἡμέραι μακροτάτης σιγῆς. Ἐνίοτε, ἢ ἀλληλογραφία παρατείνεται, τρεφομένη ὑπὸ τῆς ὀργῆς. Κακεντρεχῆς κτύπημα προκαλεῖ ἀπάντησιν ζηρᾶν, αἱ γραφίδες τροχίζονται, αἱ ἐπιστολαὶ συμπλέκονται, ἢ φιλία ἢ χεῖρ ῥήγμα—ὠρέχθησαν ἀμφότεροι νὰ ἀπέλωσιν ἴψο facto ἵνα ζητήσωσιν ἱκανοποίησιν πρὸς πρόσωπον εἶτα ὁ εἰς τῶν δύο ποιεῖ ἐν βῆμα ὅπισθεν, ὁ ἄλλος ἡσυχάζει, αἱ ἐπιστολαὶ κροτοῦσιν ὀλίγω ὑποκώφως, καὶ ἐν τέλει ἐπιστρέφει ἢ γαλήνη. Ἄλλοτε διαδέχονται μῆνες μῆνας σιγῶν πεισμώνων, διαρκουσῶν ὧν τινῶν ἕκαστος, ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ὀνειδίζει τὸν ἄλλον, μετὰ σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ μεταβάλλῃ ποτὲ πορεῖαν ἀπόφασιν διαρρηχθεῖσαν ἐν ἀκαρεῖ, ἐν ἡμέρᾳ εὐθυμίας, δι' εἰλικρινοῦς ἐπιστολῆς, ἧτις διορθοῖ τὸ πᾶν. Ἐπονται περιοδοὶ ἀλληλογραφίας, καθ' ἃς αἱ ἐπιστολαὶ, γραφεῖσαι ἐκ καθήκοντος φιλοφροσύνης, στοιχίζουσι κόπον ἀπείρων, καὶ ἀργοῦσιν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ζητοῦσαι ἐκφράσεις φιλικίας ἀφίνες φαίνεται ὅτι ἀπέρχονται, ἵνα μὴ ἀναγκασθῶσι καὶ ψευσθῶσιν. Ἀκολουθεῖ σάλος ἐπιστολῶν σκοτεινῶν, ἐν ἡμέραις δι' ἀμφοτέρους θλιθεραῖς· δυωδία ἐπιστολικῶν μελαγχολιῶν, ἐν αἷς ἕκαστος ἐξατμίζει τοὺς ἰδίους πόνους, ἐξοιδαίων μικρὸν αὐτοῦς, δίδων εἰς τὴν ἐπιστολήν ἀποκαμῶτα τόνον ἐλεγεῖακόν, ὅστις τίθησιν ἐν τῇ φιλικῇ οἴστρῳ εὐαισθησίας καὶ τότε προτείνομεν ἡμῖν νὰ μὴ ἀφήσωμεν ποτὲ πλέον νὰ παρέλθῃ εἰς μὴν χωρὶς νὰ ἐκταθῶσιν αἱ ψυχραὶ ἢ μία ἐν τῇ ἄλλῃ. Καὶ εἶτα ἐκ νέου μακροὶ σιγῆς περίοδοι, καθ' ἃς δεκάκις ἀρχίζομεν μίαν ἐπιστολήν, ἧτις διακόπτεται ὑπὸ τινος χάσματος, ὥστε ἐγγράφομεν εἰς τὴν ἐνόχλησιν κατὰ πρόσωπον.

Πῶς ὁμως ἐννοοῦνται ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τὰ μύγια τοῦ φίλου αἰσθημάτων, ὅσα δὴποτε καὶ ἂν περᾶται νὰ τὰ κρύψῃ! Ἐὰν μικρὰν πρὸς ἡμᾶς ἔχη δυσἀρέσκεια, δύναται νὰ προσποιῆται τὸν φιλόφρονά ὅσα καὶ ἂν θέλῃ ἢ δυσμένεια αὐτοῦ δια-

φαίνεται ἐκ τινῶν τραχυτήτων τῆς κλείσεως, ἐκ τῆς περιπλοκου ἐκφράσεως, ἐκ τῶν ἰσχυρῶν ἐνώσεων τινῶν περιόδων, ἐν μέσῳ ὄντινων νοεῖται ὅτι ὄφειλε νὰ εἰσέλθῃ ἑτέρα, ἢ ἐκράτησεν ἐν τῇ γραφίδι, μετὰ τινὰ σκέψιν. Φράσεις τινὲς ἀφίνες οὐδὲν σημαίνουσιν εἰσὶν ἐναργῶς ἐν quid medium, ὅπερ αὐτὸς ἐξέλεξε ἐνθεν κακείθεν, ἵνα μὴ γράψῃ ἀθάδειαν τινὰ ὑπὸ τῆς φρονήσεως ἀποτραπέσιν, οὐδέ τινὰ λεπτότητα, ἢ ἢ συνείδησις τοῦ ἀπέριπτεν. Ἐκ βραδύσεων τινῶν τῆς γραφῆς ἐνοεῖται ὅτι, ὁ φίλος κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, διεσκέπτετο θλιθερόν τι ὑπερ παρουσιάζεται ἀληθῶς μετὰ τέσσαρας γραμμὰς ἐν τινι φιλοφρονήσει. Ἐνίοτε ἐν ζεύγῃ στίχων φιλοφρονῶν φαίνεται καθ' αὐτὸ ὅτι βλέπομεν τὰς δύο σειρὰς τῶν ὀδόντων τοῦ γράφοντος, μετὰ τῶν ὁποῖων ἠθέλετε ἀπέχει νὰ θέσῃτε τὸν δάκτυλον. Οὕτως, πάλιν, μετὰ τινος φίλου ἀνταλάσσου ἐπιστολῆς φιλόφρονος, ἃς ἐκάτερος ἀναγινώσκει μετ' ὑποζῦ ἐπὶ τῶν χειλέων μειδιάμα, λέγων εἰς ἐκάστην φιλοφροσύνην. — Ὅποια φαυλότης! — ἄλληθις κάρται καρφίδων, αἰτίνες κεντῶσι πανταχόθεν, ἀνευ ὁμως πληγῆς τινος ἢ τεμαχία ὑποκριτικῆς λογογραφίας ἄτινα δάκνουσι μόνον κατὰ βάθος, καθὼς ἐρπετὰ ἀπὸ τῆς οὐρᾶς κρεμάμενα. Καὶ εἰσὶ δὴξεις ἐπάρατοι διότι, καὶ νὰ ἀνασταλώσιν εὐθύς, μένουσι τοῦλάχιστον εἰκοσι τέσσαρες ὥραι ἀνεκδίκητοι, μετὰ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ὀδόντος ἐν τῷ κρέατι.

Καὶ ἐξ ἄλλου πόσας εὐχαριστήσεις, ἐν ὥρᾳ ἀνίας καὶ λύπης, παρέχουσιν ἡμῖν αἱ ἐπιστολαὶ! Καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται νὰ διασχισθῇ τὸ καλυμμάτιον, ἐφ' οὗ ἔχομεν ἀναγινώσκει συμπαθῆ ἐπιγραφὴν, δοκιμάζομεν πάντοτε μικρὰν περιεργείας συγκίνησιν καὶ ἀνυπομόνου καὶ εὐχαρίστου προσδοκίας, δι' ὅπερ μειδιῶμεν, ὥστε νὰ ἐξήρχετο αἶφνης τοῦ χάρτου ἐκείνου ἢ ἰδία τοῦ φίλου φωνή, ἢ μικρὰ τις αὐτοῦ εἰκὼν ζωσα καὶ ἡμιλητικῆ. Πόσον ὠφελοῦσιν ἡμᾶς αἱ πλήρεις γαλήνης καὶ ἀγάπης ἐπιστολαὶ ἐκεῖναι, εἰλικρινοῦς φίλου, αἰτίνες φθάνουσιν ἡμῖν ἀπροσδόκητοι, τὴν ἐσπέραν μίαν τῶν ἀπαισιῶν ἐκείνων ἡμερῶν, καθ' ἃς τὸ πᾶν ἐν ἡμῖν ἀνετράπη, καὶ ἐπεστρέψαμεν οἴκοι μετὰ χιλίων μικρῶν ἐν τῇ καρδίᾳ πληγῶν, ἀηδιάσαντες πάντας καὶ πάντα! Πῶς ἐορτάζομεν μετὰ τίνος παραφόρου ἐπιθυμίας ἀναγινώσκοντες καὶ ἐπαναγινώσκοντες ἐν μέσῃ ὁδῷ, μὴ προσέχοντες εἰς τὰς ὀθήσεις τοῦ πλήθους καὶ τοὺς τροχούς τῶν ἀμαξῶν, τὰς ὀλίγας ἐκείνας γραμμὰς, καὶ τοῦ ἐσχάτου τῶν ἡμετέρων φίλων, αἰτίνες καταλαμβάνουσιν ἡμᾶς ἐν ξένῳ τινὶ τόπῳ, μετὰ τῶν τειχῶν ἀγνώστου πόλεως, κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας καθ' ἃς ἡ πατρίς φαίνεται τόσῳ ὠραία καὶ τόσῳ μακρὰν! Μετὰ τίνος αἰσθημάτων γλυκέως βαθείας εὐγνωμοσύνης καὶ θαυμασμοῦ διαρρηγνύνται τὰ καλυμμάτια ἐκεῖνα ἐν οἷς προσφιλεῖς φίλος, παρὰ τοῦ ὁποῖου ἐνομιζόμεν ἐαυτοὺς λησμονηθέντας, ἔστειλεν ἡμῖν ἕνα χαιρετισμὸν ἀπὸ τοῦ ἄλλου τῆς γῆς ἄκρου, μικρὸν φύλλον δεδιπλωμένον, διανύσαν τὸξον εἰκοσι χιλιάδων μιλίων διὰ τῶν ἡπείρων καὶ ὠκεανῶν, ἵνα ἔλθῃ καὶ εἴπῃ ἡμῖν προσφιλεῖ τινὰ λέξιν! Καὶ πόσας νέας

ὄψεις τῶν φίλων ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν αἱ ἐπιστολαὶ, πόσους τύπους διαφόρους ἐπιστολογράφων ἐκδηλοῦσιν, ἄτινα μετὰ ψυχολογικὰς παρατηρήσεις ἐκκαλύπτονται ἡμῖν.

Εἰς τῶν μᾶλλον τερπνῶν τύπων εἶνε ὁ ἀεπιτερπῆς ὅστις διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ γράφειν, γράφει ἐπιστολὰς μακροτάτας ἐν χάρτῃ λεπτοτάτῳ καὶ διὰ χαρακτῆρων μικροσκοπικῶν, ἃτινα φθείρουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ καταστρέφουσι τὸν στόμαχον ἐκθέσεις λεπτομερεῖς καὶ ἥρμους παντὸς ὅπερ πράττει ἢ σκέπτεται, μετὰ συλλογισμοῦ τίνος γαληνίου καὶ συνετοῦ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς, καὶ τῶν ἀνακεφαλαιώσεων τῶν βιβλίων ἄτινα ἀναγινώσκει καὶ τῶν κωμωδιῶν ἃς ἀκούει. Πυκνὴ καὶ γλυκεῖα λογογραφία ἧτις κατέρχεται νῆμα πρὸς νῆμα, ἐπὶ ὥρας, ὥστε σίραιον ὅπερ ἀποστᾶζει ἀπὸ φιάλης λαίμου λεπτοῦ. Γράφει πρὸς διασκεδάσιν ὡς θὰ ἴστατο συρίζων ἢ σιγῇ ᾄδων ἐν τῷ παραθύρῳ εἶναι συνειθισμένος εἰς τὴν εὐχάριστον ἐκείνην γυμναστικὴν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς χειρὸς, καὶ ἀδυνατεῖ πλέον νὰ νωθρεύῃ. Εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄγαμος, καθιστικός, οικονομικός, καὶ συνειθίζει νὰ ἀντιγράψῃ τὰς ἐπιστολὰς του. Δὲν διακρίνει ἐν λεπτότητι φίλου φίλον δὲν μνησικακεῖ ἂν δὲν τῷ ἀποκρίνωται, καὶ δὲν ὑποπτεύεται ποτὲ ὅτι δὲν ἀναγινώσκονται αἱ ἐπιστολαὶ του, τοσαύτην εὐχαρίστησιν δοκιμάζει γράφων. Περαιτώσας μακρὰν ἐπιστολήν, ἄρετὰ πυκνὴν καὶ ἀδόλεσχον, καὶ κλείων αὐτήν, αἰσθάνεται τὴν συνειδήσιν ἐν ἱκανοποίησει, καθὼς κατόπιν ἀγαθῆς πράξεως. Δὲν ἔχει τὴν ἀξίωσιν ὅτι γράφει καλῶς καὶ δὲν φροντίζει περὶ τούτου κομπάζει μόνον διὰ τοῦτο, ὅτι δὲν ἀνιᾷ. Ὑμεῖς τίθετε τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ τὴν μίαν ἐπὶ τῆς ἄλλης, ἀρῶν ἀνέγνωτε τὰς περιόδους τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους ἐκάστης, καὶ ὅτε σχηματίσωσιν ὕψος τι, τότε τῷ γράφετε τέσσαρας γραμμὰς δι' ὅλον τὸν σωρὸν καὶ αὐταὶ εἰσὶν ἄρετὰ ἵνα τὸν κάμωσι νὰ ἐργασθῇ ἐπιμελῶς ἄλλους τρεῖς μῆνας. Οὕτως, πρὸς τὰ ἐξήκοντα ἔτη, συνειθίζει νὰ γράφῃ τὰς ἰδίας ἀναμνήσεις, ἃς ἀναγινώσκει ἔπειτα αὐτὸς μόνος, — μετ' εὐχαριστήσεως.

Εἰς ἕτερος εἶνε ἐκεῖνος ὅστις γράφει διὰ τὴν μανίαν νὰ κάμῃ νὰ γράψῃ, νὰ συναθροίξῃ ἐπιστολὰς καθὼς ἄλλοι ἀθροίζουσι διπλώματα, ἵνα οὕτω τὸν νομίζουσιν ἀντικείμενον πληθῶς ἀγαθῶν καὶ κέντρον πολλῶν ὠφελειῶν. Στέλλει ἐπιστολὰς πανταχοῦ, ἐπιστολὰς ἀγκιστρῶδεις, αἰτίνες ἐφέλκουσι τὴν ἀπάντησιν διὰ ζωῆς δυνάμεως, κατὰ μεστοὶ ἐρωτήσεων σπουδαίων καὶ παρακλήσεων, ἐνισχυόμενοι, ἐν ἀνάγκῃ, ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ περιθωρίου γραμματοσώμου. Γράφει κατὰ προτίμησιν πρὸς τὸν φίλον ὅστις συντελεῖ νὰ γίνῃται λόγος περὶ αὐτοῦ, ἐν ταῖς δεούσαις περιστάσεσιν, ὑποκρινόμενος τὴν ἀνάγκην ἐπείγουσαν πληροφῆρας περὶ προσώπου ἢ ὑποθέσεως· ἀλλὰ ζητεῖ καὶ τῶν ἀδιαφόρων τῆς ἐπιστολᾶς, ἵνα σχηματίσῃ ἀριθμὸν· ἔχει τὸ χαρτοφυλάκιον ἐξωγκωμένον· σύρει μετὰ προσπεινημένης ἀπροσεξίας ἀπὸ πάντων τῶν θυλα-

κίον· κάμνει να αναπηδήσωσι δέκα επί τῆς χειρὸς ἵνα εὖρη μίαν ἦν εἶδεν ἐν ἀρχῇ· ἀναγινώσκει ἐξ αὐτῶν περιόδους εἰς τοὺς φίλους, ἐν αἷς προέχουσιν αἱ τιμῶσαι αὐτὸν ἐμπιστοσύναι, τὰ λογοπαίγνια καὶ αἱ εὐφραδεῖς φράσεις· εὐτυχῆς ὅταν ἔχῃ εἶδῃσιν τινα πολιτικοῦ αὐτοῦ φίλου να περιαγάγῃ, ἢ να διασαλπίσῃ λογιῶν φίλου τὸν τίτλον ἀνεκδότου ἔργου. Κατὰ τὸ σύνθημα κρατεῖ κατὰλογον τῶν ἐπιστολῶν ἅς λαμβάνει,

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ

(ΤΙΟΣ)

καὶ ἀποθαρρύνεται ὅταν τὸ ταχυδρομεῖον οὐδὲν αὐτῷ κομίζει· τῷ φαίνεται ὅτι ἐγκατελείφθη ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων· ὑμεῖς, καὶ πολλοὶ ἄλλοι, θαλάσθητε τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπιστολὴν αὐτοῦ, δι' ἧς ἀνησυχῶς θὰ ζητῆ ὑμῖν συμβουλήν· σοβαρῶς ἀποβλέπουσαν πράξει, περὶ ἧς οὐδὲν αὐτῷ μέλει.

(ἔπεται τὸ τέλος).

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΜΟΥ ΠΑΣΧΩΝ

ΥΠΟ

Ν. Ι. Δ.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).

Πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν ἤμην ἤδη εἰς τὴν νέαν μου κατοικίαν. Καί τοι ὀλίγιστος ὁ χρόνος, οὐχ ἤττον ἐπεμηκύνετο εἰς ἀτελευτήτους ἡμέρας, ἐξ ὧν ἐκάστη μοι ἀπέφερον ὄνειροπολήσεις καὶ ἐλπίδας ὀλοκληροῦ βίου.

Πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν ἠκτινοβόλοι ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ μικροῦ καὶ κομψοῦ μου οἰκήματος, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἄνω, τῆς ὑαλίνης, τὸ ἐκ πορσελλάνης ἰδιόσημόν μου, δεικνύον τὴν κατοικίαν ἱατροῦ· πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν ἐπρόσμενον ἐν τῷ διὰ σκιερῶν παραπετασμάτων καὶ κλιντήρων κεκοσμημένῳ μικρῷ μου τῆς ὑποδοχῆς καὶ τῆς ἐξετάσεως δωματίῳ τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς μέλλοντας να ἔλθωσιν ἵνα ζητήσωσι τὴν συμβουλήν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ ἱατροῦ Μὰξ Ἐρχάρδ. Ἡ κατοικία μου κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἔμενε κενή· τὸ τοιοῦτον δὲν με ἐξέπληττε καθ' ὀλοκληρίαν, καθ' ὅσον ἡ συνοικία ἔπρεπε κατ' ἀρχάς να λάβῃ γνῶσιν, ὅτι ἐδῶ τόσον πλησίον ἠδύνατο να εὖρη πάντοτε ἱατρικὴν βοήθειαν καὶ καλὴν συμβουλήν· ἐὰν δὲ κατώρθουν να θεραπεύσω τελείως καὶ τοὺς πρώτους μου ἀσθενεῖς, τότε τὸ πρᾶγμα θὰ ἐλάμβανεν ἄλλοιαν μορφήν. Τότε, ἐὰν ἢ ἐν τῇ γειτονίᾳ φήμη μου ταχέως διεσαλπίζετο, καὶ ἐὰν δι' ἐνὸς μικροῦ καὶ κομψοῦ οἴκηματος μετὰ φαίου ἵππου καὶ καλοενδεδυμένου ἀμαξηλάτου διέτρεχον τὰς κυριωτέρας ὁδοὺς, τότε, ὦ! τότε...

—Τοιαῦται τινες σκέψεις με ἐθαράνιζον πάντοτε, αἰτινες καὶ ἐδέσποζον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὅποτε συγχρόνως ἀνεμνήσθην καὶ τῆς ἐξαδέλφης μου Μαρίας, ἧτις, ὡς σύζυγος ἱατροῦ, θὰ ἦτο ἢ μάλλον χαρίεσσα ἢ δύναται τις να φαντασθῇ. Ἠγάπων τῷ ὄντι τὴν ξανθὴν μου ἐξαδέλφην. Ὡς παῖς παρέσχον αὐτῇ ἀπάσας τὰς ἱπποτικὰς ἐκδουλεύσεις ἅς ἐπεθύμει, παίζοντες κατ' οἶκον ἢ εἰς τὸν κήπον ὡς δευτεροετῆς μαθητῆς τῇ ἀφιέρωσα τὸ πρῶτον μου ποίημα, ὡς πρωτοετῆς δὲ τὴν βαρύτονον φωνὴν μου, ἔδων συχνά, «τὰ ξανθὰ τῆς κόρης μαλλίχια». Ἐπιστρέψας κατ' οἶκον μετὰ τὰς πρώτας μου ἐπιτυχεῖς ἐξετάσεις εὗρον τὴν ἀγαπητὴν μου ἐξαδέλφην μεγαλειτέραν καὶ ἔτι ὠραιότεραν. Τοὺς οἱ αὐτὴν πρώτους παλμούς τῆς καρδίας μου δὲν ἐτόλμων δυστυχῶς να ἐκφράσω, καὶ τοι ἐγνώριζον πόσον τὸ ἔσμά μου ἦτο εἰς αὐτὴν ἀγαπητόν.

Ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ χρόνος παρήλθεν ἐντελῶς· ἤργασθην ὅσον ἠδυνήθην ἐμβριθέστερον ἵνα ἐξέλθω νικητῆς τῆς πολυμόχθου μάχης τῶν ἐξετάσεων. Πρὸς τοῦτο δ' ἐφανταζόμην ὅτι καὶ οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ τῆς Μαρίας μου, δι' οὓς ὤφειλον περισσότερον τῶν λοιπῶν φροντίδων μου να σκέπτομαι, συνετέλεσαν κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν εὐτυχῆ ἐπιτυχίαν τῆς ὅλης σπουδῆς μου.

Ἐπανακάμψαντα τότε εἰς τὴν πατρίδα μου, ἡ προσφιλιῶν μου ἐξαδέλφην με ἐχαίριετα πάντοτε σιγηλῶς: «Κύριε Ἰατρεῖ Ἐρχάρδ»,

ἐγὼ δὲ βλέπων αὐτὴν βαθέως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἀπῆλθον ἔτι σιγηλότερον: «Κύρια Ἰατροῦ Ἐρχάρδ». Λάμπουσα ἐρυθρότης διεχέετο ἐπὶ τῆς μικρᾶς αὐτῆς μορφῆς, καὶ ἀπεσύρετο μετὰ σπουδῆς ἐκ τοῦ παραθύρου.

Κατὰ τὰς ἐπιλοίπους ἡμέρας εἶχον ἐνίοτε τὴν εὐκαιρίαν να ἐκφράζω εἰς τὴν Μαρίαν πολλὰς ὄνειροπολήσεις, ἅς ἀφθόνως ὁ νέος ἱατρός ἐπιδαφιλεῖ ἐν τῇ κενῇ αὐτοῦ κατοικίᾳ, οὐδέποτε ὅμως ἐτόλμησα να ἐκφράσω πρὸς αὐτὴν τὸ διὰ μέλλουσαν σύζυγόν μου ἀποβλέπον ὄνειρόν μου. Ὑπῆρχεν εἰς τοὺς κυανοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἀγαπητῆς μου, ἐκφρασίς τις ἀποσποῦσα τὴν ὁμολογίαν, ἧτις περιεδινεῖτο πάντοτε ἐπὶ τῶν χειλέων μου. Οὐχὶ διότι ἀμφέβαλλον περὶ τούτου, καθ' ὅσον ὁ ἔρωσ αὐτῆς εἰς ἐμὲ ἀποκλειστικῶς ἀνήκεν, ἀλλὰ τὰ βλέμματα αὐτῆς ἐξέφραζον διαταγμὴν τινα καὶ ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης περὶ τῆς ἱατρικῆς μου ἱκανότητος, καὶ τοῦτο ἐπεριόριζε τὴν ὑπεροψίαν μου, καὶ με ἠνάγκαζε να σιωπῶ καὶ να ἀναμένω τὸν καιρὸν καθ' ὃν τέλος ἐπιτυχία τις περὶ τῆς πρώτης καὶ ὅλης αὐτοτελοῦς ἱατρικῆς μου δραστηριότητος, ἤθελε προκαλέσει τὴν πλήρη συναίνεσιν καὶ τὴν ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην τοῦ ἐπαγγέλματός μου εἰς τὴν Μαρίαν.

Βεθυθισμένος εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς σκέψεις ἐν τῷ γραφείῳ μου συννεφώδη τινα τοῦ Νοεμβρίου ἡμέραν, ἤκουσα τὸν ἦχον αἴφνης τοῦ θυραίου κώδωνος σημαίνοντα τὴν ἔλευσιν ἐπισκέπτου. Ἐσπευσα πάραυτα να ἀνοίξω τὴν θύραν, ἀναγκασθεὶς να ἀναπληρώσω τὸν μικρόν μου ὑπηρετήν, ὃν εἶχον ἐξαποστείλει εἰς τὴν ἀγοράν.

Ὁμολογῶ ὅτι καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τῶν ὀλίγων βημάτων ἅτινα ἐχρειάσθην ἵνα ἀνοίξω τὴν θύραν, κατεκλύσθην πάλιν ὑπὸ ἀληθοῦς πλημμύρας σκέψεων... Ὁ ἐπισκέπτης ἀναμφιβόλως ἐζήτηε τὴν βοήθειάν μου· ἐπρόκειτο περὶ ἀσθενοῦς ὑψηλὴν τῷ ὄντι κατέχοντος θέσιν, περὶ ἀδρᾶς ἀνταμοιβῆς, περὶ δόξης, — καὶ πάλιν ἀνεμνηνησκόμην τῆς Μαρίας μου ὡς μελλούσης συζύγου μου.

Ἡ ἡμέρα κλίνουσα εἰς τὴν δύσιν τῆς ἦτο διμυλωδῆς καὶ εἰς ἄκρον μελαγχολικὴ· Ἡνοιξα τὴν θύραν· γυνὴ πενιχρῶς ἐνδεδυμένη ἐφάνη πρὸ ἐμοῦ, ἐκ τῆς λιποσάρκου καὶ μαύρης ἐκ τῆς ἀνθρακοκόνεως μορφῆς τῆς ὁποίας οἱ δύο μεγάλοι καὶ μελανοὶ αὐτῆς ὀφθαλμοὶ με προσέβλεψαν ἱκετευτικῶς: «Κύριε ἱατρεῖ», ἔλεγεν ἡ γυνὴ μετὰ διακεκομμένης φωνῆς, «Κύριε ἱατρεῖ, εὐσπλαγχνισθῆτέ με, ἡ μικρὰ μου Μαρία εἶναι πολὺ ἀσθενής».

Τὸ ὄνομα τοῦτο διέχυσεν ἐν ἐμοὶ ἱκανὴν χαρὰν, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἐξωτερικὴ μορφή τῆς γυναικὸς, ἀπαχθούσης καθ' ὀλοκληρίαν πρὸς τὰς ὄνειροπολήσεις μου. «Ποία εἴσθε; ποῖος σᾶς ἐστειλε πρὸς ἐμέ;» ἠρώτησα. — «Κανεῖς δὲν με ἐστειλε», ἀπήτηνησεν ἡ γυνὴ ἀμέσως καὶ σιγηλῶς. «Κύριε ἱατρεῖ, σᾶς παρακαλῶ πολὺ ἀκούσατέ με. Ἀπὸ τὸ πρῶτὸν κουβαλῶ καρβουνα εἰς ἓνα σπῆτι γειτονικόν. Ἐγὼ κάθουμαι ἐδῶ ἀπέναντι εἰς τὴν αὐλήν. Τὸ παιδί μου εἶναι ἀπὸ χθὲς ἄρρωστο, καὶ τώρα ὅπου ἐπῆγα μετὰ στιγμὴ να τὸ δῶ βιαστικᾶ, τὸ ἦρα

χειρότερα». Και ἐσπόγγιζε διὰ τῶν μαύρων αὐτῆς χειρῶν τὸ πρόσωπόν της ὕπερ ἐπρόδιδεν ἀρκετούς ὄχτους καταρρευσάντων δακρῶν. «Ἐπρεπε», ἐπιπόνως ὀλούξασα, ἀνὰ ὑπάγω εἰς τὸν ἰατρὸν τῶν πτωχῶν—, ἀλλ' ὁ ὑπὲρ τῆς σας, Κύριε ἰατρί, εἶναι παιδί τοῦ παπουτοῦ τῆς αὐλῆς μας, καὶ εἶχε εἰπεῖ εἰς ὄλους μας ὅτι εἴσθε ἕνας καλὸς ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο σὰς παρακαλῶ πολὺ νὰ βοηθήσετε τὸ μικρὸ μου τὸ κορίτσι».

Ἐχει καλῶς, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, πρέπει νὰ βοηθήσωμεν τὴν γυναῖκα· εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα ἐγὼ ὅστις γνωρίζω τὸ καθήκόν μου καλῶς. Ἐξῆλθον μετὰ τῆς γυναικός, ἀφού μετὰ σοβαρότητος μεγάλης, δι' ἣν καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐξεπλάγην ἔλαβον μετ' ἐμοῦ τὰ ἀναγκαιούτα χειρουργικὰ ἐργαλεῖα.

Ἐπροχώρουν πρὸς τὸ βάθος τῆς ὁδοῦ, εἰσῆλθον εἰς μεγάλην τινα αὐλὴν ὅπισθεν τῶν οἰκιῶν εὐρισκομένην, τῆς γυναικός πάντοτε προπορευομένης, καὶ ἀνῆλθον τὰς βαθμίδας τοῦ πέμπτου πατώματος, αἵτινες ὀλονὲν καθίσταντο σκοτεινώτεροι καὶ κρημνωδέστεροι. Τέλος ἐστημεν πρὸ σεσαθρωμένης καὶ κακῶς κλειομένης θύρας, καὶ εἰσῆλθον ἐντὸς ἐνὸς δωματίου ἔχοντος ἐπικλινη ὄροφῆν, καὶ ἐν μικρὸν παράθυρον· ἐκεῖ λοιπὸν ἔκειτο ἐπὶ πενιχρῶς ἀλλὰ καθαροτάτης κλίνης δεκαετραμίσηνον ἐπὶ πενιχρὸν παιδίον, ἀπαθὲς ἔχον τὸ βλέμμα, πυρίσσον καὶ παραληρῶν.

Ἡ γυνὴ γονυπετήσασα πλησίον τῆς κλίνης ἀνέκραξεν ὀλοφυρομένη· «Δὲν με ἀναγνωρίζει πλέον».

Τὸ παιδίον ἔβηγε γοερῶς· ἔπασχεν ἐκ διφθερίτιδος βαρυτάτης... Ἀπέσπασα φύλλον χάρτου ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου μου, καὶ ἔγραψα τὴν πρώτην μου συνταγὴν ὡς τέλειος ἰατρός. — Ἀμέσως εἰς τὸ πλησιέστερον φαρμακεῖον, εἶπον.

Ἡ γυνὴ με προσέβλεψεν μετ' ἀμηχανίας. — Δύναμαι νὰ τὴν ὑπάγω εἰς τὸ Φαρμακεῖον τοῦ Βασιλικῶν δρόμου; ἠρώτησε.

— Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ, ἐφώνησα, ἰδὼ εἶναι μεγάλη ἀνάγκη, διατὶ θέλεις νὰ ὑπάγῃς εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον; Ἡρωδίασε σφόδρα, καὶ τοὶ μελανὴ ἐκ τῆς ἀνθρακοκόνεως. — Νομίζω ἔλεγε ψελλίζουσα, ὅτι εἰς τὸ Φαρμακεῖον τοῦ Ἄετος τοῦ Βασιλικῶν δρόμου με γνωρίζουσιν ἴσως, ἐπειδὴ κουζαλῶ καὶ ἐκεῖ κάρβουνα, καὶ ἴσως μοῦ δώσουν τὰ γιαιτρικὰ—δὲν ἔχω χρήματα. Καὶ ἐν δάκρυον ἔρρευεν ἐπὶ τῆς συνταγῆς ἣν ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς της.

— Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ὅστινες δὲν δύνανται νὰ πληρώσωσι οὔτε ἰατρὸν οὔτε φάρμακα, ἐτονθόρισα ὀργίλω, μὴ ἀκούομενος ὅμως. Ἴδου λάβε χρήματα καὶ τρέξε ἀμέσως.

Ἡ γυνὴ ἀσπασθεῖσα τὴν χεῖρα τοῦ τέκνου της, εἶτα δὲ καὶ τὴν ἰδικήν μου, πρὶν ἢ δυνηθῶ νὰ ἐμποδίσω αὐτὴν ἐσπευσε νὰ ἐξέλθῃ.

Καθίσας ἐπὶ τινος δίφρου περιεσκόπων τὰ ἐν τῷ δωματίῳ. Ἐν ἀνάκλιτρον ἀκάθαρτον καὶ σεσαθρωμένον, ἀκατέρηστον τι κιβώτιον, πεπαλαιωμένην τράπεζα, εὐτελεῖ τινα μαγειρικὰ σκευὴ ἐπὶ τῆς γυμναστικῆς καὶ ψυχρῆς θερμάστρας, ἀναπληρούσης τὴν θέσιν ἐστίας, ἐν κατατετριμμένον καὶ μάλινον ἐν-

δυμα, ἀνηρητημένον ἐπὶ τοῦ τοίχου, μετὰ μικροῦ τινος παιδικῶ ἐνδυμάτος καὶ ἐνὸς μικροῦ πύλου, περιδεδεμένου διὰ κυανῆς ταινίας δακτυλιαίου πάχους, μία μεμαραμένη μυρσίνη τοποθετημένη ἐπὶ σανιδίου πλησίον τοῦ παραθύρου, ἐν γεράνιον ἐρυθροῦν καὶ ἀνθηρόν, καὶ βιβλίον τι ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων χρυσιζούσης τομῆς, ἅπαντα ταῦτα ἦσαν ὅσα ἡ κατοικία αὕτη περιεῖχε.

Ἐσυρα τὸ κάθισμά μου πλησίον τῆς μικρῆς ἀσθενοῦς. Τὸ παιδίον προφανῶς διετηρεῖτο καλῶς· τὰ μικρὰ του μέλη ἦσαν στοργύλα καὶ χαριέντα, ἡ χρυσὴ του κόμη μαλακὴ καὶ οὐλη. Ἡ μικρὰ ἔπασχε δεινῶς· οὐδεμίαν εἶχε συνείδησιν, οἱ δὲ κυανοὶ ὀφθαλμοὶ της ἠτένιζον ἀσκαρδαμικτῶς εἰς μακρὰν καὶ ἄγνωστον ἀπόστασιν. Τὸ δωματίον ἦτο ψυχρὸν, ἐπροχώρησα πρὸς τὴν θερμάστραν καὶ εὗρον μόνον ὀλίγα σχιδία ξύλων ἅτινα δὲν ἐπῆσκον ἵνα δι' αὐτῶν ἀνάψω πυρὰν· ἐκαθήμην οὕτω πλανῶν τὰ βλέμματά μου εἰς τὸν χώρον αὐτὸν τῆς πενίας, καὶ ἀναμένων τὴν ἐπάνοδον τῆς γυναικὸς μετὰ τῶν φαρμάκων. Γυνὴ πτωχὴ, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, καὶ τοὶ βαναύσως ἐργαζομένη εἰς τὴν μεταφορὰν ἀνθρώκων ἐκ τῶν ὁδῶν, ἐνῶ τὸ τέκνον αὐτῆς εὐρίσκεται ἐν στερήσεσι καὶ ἀσθενείᾳ, οὐχ ἦττον τὸ ἀγαπᾷ τρυφερώτατα.

Δυστυχῶς ἡ ἰδέα μου ὅτι δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ σώσω τὸ παιδίον εἶχεν ὑπερισχύσει· εἴτε διότι προσεκλήθη βραδέως, εἴτε διότι δὲν ἦμην ἀρκετὰ τολμηρὸς εἰς δραστηρίους καὶ τελευταίας ἀποπειράς ἵνα τὸ ἀποσπάσω ἐκ τοῦ θανάτου. Τὸ τοιοῦτον λίαν με συνεκίνησεν. Ἀνυπομονῶν ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς γυναικὸς ἐσκήρτησα πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἠκραώμην τῶν βημάτων αὐτῆς.

Ἦρχετο ἐπὶ τέλους· εἰς τὰ πλήρη μομφῆς βλέμματά μου, ἀπῆντηε αὐτὴ ταπεινοπεπῶς· «Ἦσαν πολλοὶ ἄνθρωποι εἰς τὸ Φαρμακεῖον. Καὶ ἔπειτα ἄνθρωποι καθὼς ἐγὼ δὲν ἠμποροῦν νὰ σπρώξουν».

Ἐπὶ μίαν ὥραν ἡ κατάστασις τῆς μικρῆς ἀσθενοῦς ἦτο ἡ αὐτή. Οὐδὲν εἶχε βοηθήσει, τὸ δὲ ἀναγραφέν φάρμακον δὲν ἠδύνατο νὰ καταπίῃ ἡ μικρὰ Μαρία. Οὐδὲν ἔπαυσε ἐπισημῶς ἐβοήθησεν, ὅτε μετὰ συντετριμμένης καρδίας ἀλλ' ἀσφαλοῦς χειρὸς ἔθεσα τὸ μαχαίριον εἰς τὸν μικρὸν λαίμνον πρὸς σωτηρίαν της· τὸ ξανθὸν παιδίον ἐτελεύτησεν, ἐκνεύσαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὑπὸ ἄλγους ψυχικοῦ ἀκινήτουσης μητρὸς του.

Ἡ γυνὴ ἀνέβλεψεν αἴφνης ἐντρομος· ἐν δάκρυον εἶχε πέσει ἐπὶ τῆς χειρὸς της,.... καὶ ὅμως δὲν εἶχε κλαύσει.

— «Σεῖς, Κύριε ἰατρί, κλαίετε;» εἶπε πρῶτος· «μὴ κλαίετε, θὰ παρασταθῆτε ἀκόμη εἰς πολλὰ κρεβάτια ἀρρώστων καθὼς ἰδὼ, ὅπου ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ βοηθήσῃ». — Καὶ ἀκίνητος προσέβλεπεν ἐπὶ τοῦ μακροῦ πτώματος. «Τὸ ἀγαπῶσα πολὺ, καὶ ἐφρόντιζα διὰ τὸ παιδί μου, ὅτι ἠμποροῦσα με τὴν φτώχειαν μου νὰ κάμω. Ὅταν ἐπέστρεφα εἰς τὸ σπῆτι ἀπὸ τὴν βρωμερὰν ἐργασίαν μου, τὸ εὐρισκον πάντοτε πολὺ ὠραῖον καὶ πολὺ τρυφερόν, καὶ ἐκάθητο πολλὰς ὥρας εἰς τὸ

κρεβάτι χωρὶς νὰ παίξῃ πολὺ, καὶ ἐγελοῦσεν ἀπὸ χαρὰν ὅταν ἐπέστρεφα εἰς τὸ σπῆτι. Ὁ Θεὸς μοῦ τὸ ἐπῆρε, ἐπειδὴ τὸ ἀγάπησε περισσότερο ἀπὸ ἐμένα, ἀλλὰ τώρα γιὰ μένα θὰ εἶναι μεγάλη μοναξιά».

Ἐθλίψα τὴν χεῖρα τῆς γυναικός, μὴ δυνάμενος ἐκ τῆς συγκινήσεως νὰ ἠμιλήσω, ἔθεσα ὀλίγα χρήματα ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐξῆλθον σιωπηλῶς. Ἐπιστρέψας οἶκαδε ἐξῆγαγον τὴν θήκην τῶν ἐργαλείων μου, καὶ ἐκάθησα συντετριμμένος τὴν καρδίαν· δὲν ἐπιθύμουν νὰ δειπνήσω, κατεκλίθην ἐλπίζων νὰ κοιμηθῶ. Οὐ μόνον αἱ ἐντυπώσεις τοῦ σκοτεινοῦ δωματίου, τοῦ ἀποθανόντος παιδίου, καὶ τῆς ταπεινότητος καὶ ἀφοσιωμένης γυναικός, δὲν με ἀφῆκαν νὰ κοιμηθῶ, ἀλλὰ καὶ ἡ κατατρυχουσα με ἀνία, ἀναλογιζόμενον τὴν θέσιν μου ἀπέναντι τοῦ πρὸ ὀλίγου ζῶντος τέκνου. Ὁ πρῶτός μου πάσχων! Ἀνεστῆναζα μόνον βαθέως, ἀναλογισθεὶς τοὺς λόγους τῆς πτωχῆς γυναικός. «Μὴ κλαίετε, κύριε ἰατρί, θὰ παρασταθῆτε ἀκόμη εἰς πολλὰ κρεβάτια ἀρρώστων καθὼς ἰδὼ, ὅπου ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ βοηθήσῃ».

Προσεκλήθη πολὺ βραδέως δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ σώσω τὸ παιδίον. «Νὰ παρασταθῶ εἰς πολλὰ κρεβάτια ἀρρώστων καθὼς ἰδὼ!» — Ἐκρυψα τὸ πρόσωπόν μου ἐν τῷ προσκεφαλαίῳ. Διῆλθον νύκτα τρομερὰν. Αἱ ἐνοχλητικαὶ καὶ ἀνήσυχαι σκέψεις μου οὐδὲν τὸ κοινὸν εἶχον μετὰ τὰ εὐνοϊκὰ ἐκεῖνα ὄνειρα, ὅφ' ὧν βαυκαλιζόμενος ἔλλοτε κατ' ὕπνα καὶ κατ' ὄναρ ἰθεῶρον ἐμαυτὸν πολὺ εὐτυχῆ.

Τὴν ἐπιούσαν λίαν πρῶτὴ με ἐπεσκέψθη παλαιὸς τις τοῦ Πανεπιστημίου φίλος μου, ὅστις ταξιδεύων με ἀνεζήτησεν ἵνα ἐπισκεφθῶμεν ἡμῶς τὴν πόλιν. Με ὠδήγησεν εἰς τὰς πολυανθρώπους ὁδοὺς, εἰς τὰ διάφορα Μουσεῖα, καὶ εἰς τὰ παντοειδῆ ξενοδοχεῖα· ἠγαγάσθη ὅμως νὰ μοὶ ἐκφράσῃ τὰ παράπονά του διὰ τὴν σιωπηρότητά μου. Ἐπροφασίσθη ὅτι ἔπασχον κεφαλαλγίαν, ἵνα ἀποφύγω τὰς ἐπεξηγήσεις, καὶ τέλος ὤφειλον νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ ἐσπέρας καὶ τὸ θέατρον. Κεκτηκῶς καὶ ἐξησθηνημένως μετέβαινον μόνος εἰς τὴν κατοικίαν μου. Διερχόμενος πρὸ τοῦ παραθύρου φωταυγοῦς τινος ἀνθρωπώτου, εἰσῆλθον καὶ ἠγόρασα ἐξαισίαν λευκὴν καμέλιαν, καὶ ἠδέως εὐωδιάζοντα ἴα. Ἀνῆλθον τὰς βαθμίδας τοῦ πέμπτου πατώματος τῆς κατοικίας τῆς πτωχῆς γυναικός, εὗρον ἀνοικτὸν τὸ εἰς τὴν ὄροφῆν δωματίον, ὅπερ ἐφωτίζετο ἀμυδρῶς, εἰς δὲ τὸ μέσον τοῦ πενιχοῦ αὐτοῦ χώρου εὐρίσκειτο μικρὰ τις σορὸς, ἐνθα ἔκειτο τὸ παιδίον διὰ λευκοῦ ἐπενδυτοῦ περιβεβλημένον. Ἡ ἐκ τοῦ πύλου ταινία κατηναλώθη εἰς δύο μικροὺς βρόχους, ἐπὶ τῶν ξανθῶν τριχῶν εὐρίσκειτο μικρὸς ἐκ μυρσίνης στέφανος τὰ δὲ ἄνθη τοῦ γερανίου ἦσαν διασπαρμένα ἐπὶ τοῦ παιδίου πρὸς τούτους μίαν λυχνία ἱστατο ἐπὶ τῆς τραπέζης, πλησίον δ' αὐτῆς ἐν ὕμνολόγιον.

Ἐθεσα τὴν λευκὴν καμέλιαν εἰς τὴν μικρὰν καὶ ἀκίνητον χεῖρα, τὴν δ' ἐξ ἰῶν μικρὰν δέσμη ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς μικρῆς φιλύπνου· εἶτα προσβλέψας κατὰ συγχυρίαν ἐπὶ τοῦ ἠνεωγμένου βιβλίου ἀνέγνω. «Ἐπιθυμῶ ν' ἀπέλθω τοῦ κόσμου

τούτου», ἦτο παλαιὸν ἔσμα ὅπερ ἔμαθον εἰς τὸ σχολεῖον καὶ σχεδὸν εἶχον λησμονήσει. Ἐθεσα μακρὰν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο ἀφῆς στεναγμῶν αἱ λέξεις τοῦ ἔσματος, ἡ συγκινητικὴ σιγή, καὶ τὸ ἐν γαλήνῃ ἀναπαυόμενον παιδίον, μοῦ ἐπέεζον τὴν καρδίαν. Ἐπέστρεφα κατ' οἶκον ἀφού προηγουμένως ἐπληροφόρηθον περὶ τῆς κηδείας.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἐπρόσμενον ἐκ τῆς αὐλῆς τὴν ἐξοδὸν τῆς σοροῦ. Εἰς ἀνὴρ ἔφερε ταύτην ἐπὶ τῶν χειρῶν του, ἡκολούθει δ' ἡ μήτηρ ἐνδρακρῶς, τὴν βυραρὰν αὐτῆς ἐνδυμασίαν περιβεβλημένη. Μοὶ ἔθλιψε τὴν χεῖρα μετὰ εὐγνωμόνος βλέμματος, ἰδοῦσα ὅτι προστέθη καὶ ἐγὼ εἰς τὴν μικρὰν συνοδείαν. Ὁ δρόμος δὲν ἦτο μακρὸς, αἱ ὁδοὶ ἦσαν σχεδὸν κεναὶ ἀνθρώπων, ὁ δὲ ἀήρ ἠρεμος, ὅσον οὐδέποτε ἔλλοτε ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ.

Ὅτε ἠνοιχθῆ ἡ κίγκλιωτὴ θύρα τοῦ κοιμητηρίου, ἡ δύστηνος μήτηρ κλαίουσα πλειότερον, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, ἐπὶ δὲ τοῦ χαινοῦτος λάκκου ἴστατο νεαρὸς ἱερεὺς. «Ἀνέλαθον μοι φῶς εἰς ὄλους τοὺς ἰδῶ κοιμωμένους τῆς ἐνορίας μου νὰ προσφῶν τὸν τελευταῖον χαιρετισμόν», ἔλεγε σιωπηλῶς. «Ἀπέλθε εἰς αἰωνίαν ἡσυχίαν καὶ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ».

«Τὸ γνωρίζω, τὸ γνωρίζω», ὠλόλυξεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔκλινε τὸ κάτωχρον αὐτῆς πρόσωπον ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ νεαροῦ ἱερέως.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας μετέβην εἰς τοὺς συγγενεῖς μου· εὗρον δὲ μόνον τὴν ἐξαδέλφη μου Μαρίαν. Ἐκαθήσασα ἐπὶ τοῦ παραθύρου φωτιζόμενοι ὑπὸ τῆς σελήνης, ὅποτε ἤρχισα νὰ διηγῶμαι αὐτῇ ὅτι μοὶ συνέβη εἰς τὸν πρῶτόν μου πάσχοντα, καὶ τί ἐδιδάχθην ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός μου. Ἡ Μαρία οὐδὲν μοὶ ἔλεγε, καὶ σιωπῶσα ἤκουε τὴν διήγησίν μου ὅτε αἴφνης περιπτύξασά με προσήλυσεν ἐπ' ἐμοῦ τοὺς ὕγρους ὀφθαλμούς της. «Ἴδου Μαξ, ἦδη γνωρίζεις καὶ σὺ ὁ ἴδιος τὴν ἐν τῷ ἐπαγγέλματί σου ἔλλειψιν, καὶ ὅτι ἡ συναίσθησις αὕτη ἐπῆλθεν ἀμέσως εἰς τὸν πρῶτον πάσχοντα. Τώρα πιστεύω ὅτι θὰ γείνης σπουδαῖος ἰατρός καὶ ὅτι θὰ ἐξασκήσῃς τὸ ἐπάγγελμα σου μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας».

Ἠσπάσθη τὴν ἀγαπητὴν μου Μαρίαν. «Τώρα δὲ τί φρονεῖς; ἐπιθυμῶ νὰ γείνης σύζυγος ἐνὸς τοιοῦτου ἰατροῦ;»

Ἐγὼ ἐν μέσῳ εὐτυχῶν δακρῶν... Ἠρραβωνίσθημεν. Ἡ τύχη κατόπιν ἠθέλησε νὰ με ἐνοήσῃ. Μετὰ τινος ἡμέρας προσκλήθεις πάλιν εἰς παιδίον καὶ τοῦτο βαρέως πάσχων ἐκ διφθερίτιδος, ἠτύχησα νὰ τὸ σώσω. Τοῦτο ἐπῆρκεσεν ἵνα ἀποκτήσω φήμην καλὴν. Ἡ μήτηρ τοῦ παιδίου, τοῦ πρώτου μου πάσχοντος, μετῴκησεν μετ' οὐ πολὺ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ἐπιμεληθῆται τῶν κατ' οἶκον, ἄχρις οὗ ἡ ἀγαπητὴ μου Μαρία ἐγένετο σύζυγός μου, ὅτε βραδύτερον ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν περίθαλψιν τοῦ πρωτοτόκου θυγατρίου μας, τῆς Μαρίας μας, ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ὁποῦ ἐδάκρυον ἐκ χαρῆς, ἀναμνησκόμενη τὴν μικρὰν τῆς ξανθῆς Μαρίας, ἥτις με ἀνέδειξεν ἰατρὸν, καὶ ἥτις ὑπῆρξεν ἀφορμὴ εὐτυχῶς ἰσοβίου θέσεως διὰ τὴν ἐγκαταληθθεῖσαν μητέρα.

Ο ΝΕΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

('Εκ τῶν τοῦ Λαμενναί).

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Πηγαίνω νὰ πολεμήσω ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης, ὑπὲρ τῶν λαῶν,

ὑπὲρ τῶν ἱερῶν δικαίων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω διὰ νὰ ἐλευθερώσω τοὺς ἀδελφούς μου

ἐκ τῆς καταθυναστεύσεως, νὰ θραύσω τὰς ἀλύσεις των καὶ

τὰς ἀλύσεις τοῦ κόσμου.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω κατὰ τῶν ἀδικῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ τῶν

ἀδικουμένων καὶ καταπιεζομένων, κατὰ τῶν δεσποτῶν, ὑπὲρ

τῶν δούλων, κατὰ τῶν τυράννων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω, ὅπως οἱ πολλοὶ μὴ ὦσιν ἢ βορὰ ὀλίγων

τινῶν, ἀνυψώσω τὰς τεταπεινωμένας κεφαλὰς καὶ ἀνεγείρω

τοὺς γονυπετοῦντας.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω, ὅπως οἱ πατέρες μὴ καταρῶνται τὴν

ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπέκτησαν υἱὸν καὶ αἱ μητέρες, καθ' ἣν τὸ

πρῶτον περιεπτύχθησαν αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον των.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω, ὅπως ὁ ἀδελφός μὴ λυπῆται, βλέπων

τὴν ἀδελφὴν του, μακραινομένην ὡς τὸ χόρτον, τὸ ὅποιον ἡ

γῆ δὲν ζωογονεῖ, ὅπως ἡ ἀδελφὴ μὴ κλαίῃ τὸν ἀνεπιστρε-

πτεὶ ἀναχωροῦντα ἀδελφόν.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω, ὅπως ἕκαστος ἀπολαύῃ ἀνενοχλήτως

τῶν καρπῶν τῆς ἐργασίας του· διὰ ν' ἀπομάξω τὰ δάκρυα

τῶν παιδιῶν, τὰ ὅποια ζητοῦσιν ἄρτον καὶ τοῖς ἀποκρίνον-

ται· «Δὲν ἔχομεν ὅσος μᾶς εἶχε μείνει μᾶς τὸν ἐπῆραν».

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω, διὰ νὰ ἐκδιώξω τὴν πείναν ἀπὸ τὰς

καλύβας τῶν πτωχῶν, διὰ νὰ ἐπαναφέρω εἰς τὰς οἰκογενείας

τὴν εὐμάρειαν, τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν χαρὰν.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω, διὰ ν' ἀποδώσω εἰς ἐκείνους, οὗς οἱ δυ-

νάσται ἐρριψάν εἰς τὰ βάθη τῶν δεσμοτηρίων, τὸν ἀέρα, οὗ

στεροῦνται τὰ στήθη των καὶ τὸ φῶς, τὸ ὅποιον ζητοῦσιν οἱ

ὀφθαλμοὶ των.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω, διὰ ν' ἀνατρέψω τοὺς φραγμούς, οἵτινες

διαχωρίζουσι τοὺς λαοὺς καὶ τοὺς ἐμποδίζουσι νὰ ἐναγκαλι-

σθῶσιν ἀλλήλους, ὡς ἀδελφοί, προωρισμένοι νὰ ζῶσιν ἡνωμέ-

νοι ἐν τῇ αὐτῇ στοργῇ.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω διὰ νὰ ἐλευθερώσω ἀπὸ τῆς τυραννίας

τοῦ ἀνθρώπου τὴν διάνοιαν, τὸν λόγον, τὴν συνείδησιν.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω διὰ τοὺς θεοπέμπτους αἰωνίους νόμους,

διὰ τὴν προσταγὴν τῶν δικαίων δικαιοσύνης, διὰ τὴν ἀ-

γάπην, ἥτις ἀνακουφίζει τὴν δυστυχίαν.

— Εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε στρατιῶτα!

Νέε στρατιῶτα, ποῦ πηγαίνεις;

— Νὰ πολεμήσω διὰ νὰ ἔχουν ὄλοι εἰς τὸν οὐρανὸν Θεὸν

καὶ εἰς τὴν γῆν Πατρίδα.

— Εὐλογημένα, ἐπτάκις εὐλογημένα τὰ ὄπλα σου, νέε

στρατιῶτα!

'Εν Ἀργεῖ, Δεκέμβριος 1885.

Δ. Κ. Β.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ
ΕΤΗΣΙΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

I. A. ΑΡΣΕΝΗ

1886

Ἐμολογήθησαν ἤδη οὐδ' ἀμφισβητοῦνται πλέον αἱ πολυ-
τιμοὶ ὑπηρεσίαι, ἃς παρέχει εἰς τὴν παρ' ἡμῶν σύγχρονον φι-
λολογίαν ὁ περιοδικὸς τύπος, ὁ σταχυολογῶν ἐκάστοτε καὶ
προσφέρων τῷ δημοσίῳ τὰ ἐκλεκτότερα ἔργα τῶν ἐκλεκτοτέρ-
ων λογίων, ἐνθαρρύνων οὕτως ἀφ' ἐνός τὴν φιλολογικὴν παρα-
γωγὴν καὶ κατοπτρίζων ἐξ ἄλλου τὴν σύγχρονον κίνησιν ἐν
τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς τέχναις. Τοῦ περιοδικοῦ τύπου ἐπί-
σημα μὲλη εἶναι παρ' ἡμῶν τὰ ἐτήσια ἡμερολόγια, ἐν τῇ σειρά
τῶν ὁποίων συναντᾷ τις τὰ προσφιλέστερα τῷ κοινῷ ὄνοματα
λογίων, συνεισφερόντων ἐκάστων τὴν συμβολὴν αὐτῶν εἰς συ-
ναπνευστὸν πολυτίμων βιβλίων, βιβλίων τὰ ὅποια ἐν ᾧ ἀφ'
ἐνός δύνανται νὰ κοσμήσωσι τὴν οἰκογενειακὴν τράπεζαν παν-
τὸς φιλομούσου οἰκογενειάρχου, ἀφ' ἑτέρου τιμωτάτην δύναμι-
ναι νὰ καθέξωσι θέσιν καὶ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ παντὸς ἐπιστή-
μονος καὶ παντὸς πολίτου.

Ἡ *Ποικίλη Στοά* τοῦ κ. Ἰωάν. Ἀρσενῆ, ἡ τοσοῦτον εὐδο-
κίμως ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τελοῦσα τὸν ἐτήσιον ἐμφανισμὸν τῆς
εἶναι, δύναται τις εἰπεῖν, ὁ τελειότερος τύπος τοιοῦτου ἡμε-
ρολογίου, διότι συνεισφέρει ἐκάστοτε τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν
χάριν τῆς ὕλης, πρὸς τὴν τυπογραφικὴν τελειότητα, καὶ τὴν
φιλόκαλον ἐξεργασίαν εἰκόνων, φιλοτίμου ἐκλογῆς. Καὶ διὰ
τοῦτο δ' ἐκτάκτως ἀγαπᾶται παρὰ τοῦ δημοσίου ἡ *Ποικίλη*
Στοά καὶ παρὰ τῶν ἐκλεκτοτέρων λογίων τιμᾶται καὶ εἰς
τρισχίλια ἀντίτυπα κυκλοφορεῖται κατ' ἔτος, περιζήτητος καὶ
ἐξαντλουμένη μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου ἀντιτύπου.

Ἐν τῷ τόμῳ τοῦ τρέχοντος ἔτους, τὸν ὅποιον ἔχομεν ὑπ'
ὄψιν, ἡ αὐτὴ πολυτίμος συγκομὴ δὲ, ἡ κατ' ἔτος ἀπαντώσα,
ἐνθουσιάζει ἡμᾶς. Καὶ ἡ μὲν καλλιτεχνία ἀντιπροσωπεύεται
ὑπὸ εἰκόνων καλλίστης ἐργασίας καὶ προσωπογραφῶν ἐπιστή-
μων ἀνδρῶν τοῦ λήξαντος ἔτους· ἡ Γραμματολογία ὑπὸ τῆς
περὶ τῆς *Ἀρτιγόνης* τοῦ Σοφοκλέους μελέτης τῆς κυρίας Κε-
χαγιᾶ· ἡ Φιλοσοφία καὶ Κοινωνιολογία ὑπὸ πολυτίμων ἄρθρων
τῶν κ. κ. Σκαλτσούνη, Σκόκου, Λασκαράτου κτλ· ἡ Αἰσθη-
τικὴ ὑπὸ τῆς σοφῆς μελέτης περὶ *Hugo* τοῦ κ. Νεοκλ. Κα-
ζάζη, τῆς περὶ *Ἰσοκρίτων* μελέτης τοῦ κ. Πέτρου Κ. Ἀπο-
στολίδου καὶ τῆς περὶ Ὀρφανίδου τοῦ κ. Χρονοπούλου· ἡ Δι-
ηγηματογραφία ὑπὸ τρυφερῶν διηγημάτων τῶν κ. κ. Ἀντ.
Μάτεσι, Κωνστ. Ξένου, Α. Γιαννοπούλου, Ἐμ. Γ. Καψαμπέλη·

ἡ βιολογία ὑπὸ πολυσελίδου μελέτης περὶ Καποδιστρίου τοῦ
κ. Στεφ. Ξένου· ἡ ποίησις ὑπὸ ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν κ.
Α. Παράσχου, Ἀλ. Ῥαγκαβῆ, Κλ. Ῥαγκαβῆ, Κωστῆ Πα-
λαμά, Ι. Προβελεγγίου, Θ. Βελλικανίτου, Κ. Φ. Σκόκου, Ἰωάν.
Πολέμη, Περικλ. Ῥαυτοπούλου, Ν. Σταματέλου καὶ ἄλλων·
ἡ Μουσικὴ ὑπὸ συνθέματος τοῦ κ. Μπεκατώρου, ἐπὶ ἀτυχε-
στάτων ὁμῶς στίχων ἡρμωσμένου.

Τοιοῦτον περιεχόμενον βιβλίου δικαίως πρέπει νὰ κινή τὸν
θαυμασμὸν πρὸς τὴν φιλοπονίαν τοῦ ἐκδότου καὶ δικαιολογεῖ
τὴν μεγάλην κατανάλωσιν αὐτοῦ. Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ
συγχαρώμεν τῷ ἐκδότη αὐτοῦ ἐπὶ τῇ φιλοτίμῳ αὐτοῦ ἐργα-
σίᾳ καὶ νὰ προτρέψωμεν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας νὰ σπού-
σωσι νὰ προμηθευθῶσι τὸ πολυτίμον βιβλίον τοῦ κ. Ἀρσενῆ,
ἐν ὅσῳ εἶτι ἀντίτυπα αὐτοῦ ὑπολείπονται.

ΕΚ ΤΩΝ «ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ»

Δ. Ν. ΦΩΣΤΕΡΗ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ. — ΑΥΓΗ.

(*Ἴδε συνέχειαν εἰς προηγούμενον φύλλον)

ΑΥΓΗ

(Μετ' ἄλλους καὶ περιπαθείας ἀνεύζουσα τὸν Νάρκισσον
καὶ διασταυρούουσα τοὺς βραχίονας αὐτῆς ἐπισθεν τοῦ τρα-
χήλου του). Πλὴν ἀρκεῖ Νάρκισσε· εἰσέτι πένθιμος; εἰσέτι ζο-
φερός; ὦ δὲν σὲ θέλω οὕτω ἐγὼ βαρυσθυμούντα καὶ στενάζοντα·
ἄλλως, ἡ Αὐγὴ θὰ ἦτο ἀτυχῆς καὶ δυσδαίμων. Πρὸ στιγμῶν
εἶτι ἔλεγες ὅτι ἦσο εὐτυχῆς διότι σὲ ἠγάπων... καὶ ἤδη τοῦτο
δὲν ἀρκεῖ; Σὲ ἀγαπῶ, τί πλέον ἐπιζητεῖς; δὲτι ἴσως ἐσκεπτό-
μην νὰ προσθέσω καὶ ὅτι ἐν ἐμοί, ἂν κάλλιον ἐπεχείρουν νὰ
εἶπω, ὡ πιστεύσων θὰ ἦσαν μηδὲν, μηδὲν, ὄλα μηδὲν! Ἴδὲ
λοιπὸν ἡ κεφαλὴ αὐτῆ (καὶ κλίνει ταύτην ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ
στήθους του) ἦν λέγεις ὅτι τόσον ἀγαπᾶς πρὸ πολλοῦ δὲν μοι
ἀνήκει... κλίνει μᾶλλον πρὸς σέ, ἢ πρὸς ἐμέ... Τίς λοιπὸν
σκέψις δυστυχίας, τολμᾶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοιαύτην εὐτυ-
χίαν—ἂν ὄντως εἶσαι εὐδαίμων;

ΝΑΡ.

Αὐτὴ καὶ μόνη! Τίς;... ὦ μὴ βλασφήμει τὴν θρησκείαν
μας Αὐγὴ! Ὑπῆρξες ἡ γλυκεῖα ἀθώοτης ἡ ἐξαγιασάσα τὴν
ψυχὴν μου, καὶ θὰ εἶσαι τὸ περιηγμένον τοῦ βίου μου θνερον
μεθ' οὗ αὐτῆ καὶ αὖθις ποτὲ θὰ ἀποπτῆ... Εἰς τὸν ἡμιγλώδη
καὶ ἄχρον ποτὲ οὐρανὸν μου, ἀνέτειλες σὺ ἄστρον ὡχρὸν καὶ

ώραίον, πλὴν δι' αὐτῆς ταύτης σου τῆς ἐμφανίσεως, δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ φωτός σου ὅπερ μαλάσσει τὸ πνεῦμά μου καὶ καθηδύνη τὴν ψυχὴν μου, ἐξ ἀντανάκλασεως βλέπω ἐκεῖ, ὀλίγον ἀπωτέρω, μορφάς, σχήματα, ὑπάρξεις... σκοτεινάς! Εἰμί ὄντως εὐτυχής· πλὴν δι' αὐτὸ δὲν δύναμαι, ἢ νὰ σκέπτομαι ἐκείνους ὅστινες ποσῶς δὲν μοὶ ὁμοιάζουν. Ἡ δυστυχία, φίλη μου, εἶναι ἡ ἀνθρωπότης εἰς γυμνόπουον πλανωμένη φάσμα ἐπὶ τῆς σκολιώδους καὶ ἀκανθώδους ἀτραποῦ τοῦ βίου, καὶ ἡ εὐτυχία φέρει σάνδαλα... Τίς οὖν ὁ περὶ τοῦ ἐτέρου φροντισῶν; Ἡ εὐτυχία περὶ αὐτῆς καὶ μόνον μεριμνῶσα, δὲν θὰ ἐδείκνυεν, ἢ τὸν ψυχρὸν ἐγωϊσμόν της, καὶ διατὶ τὸ Ὑψιστον ἐκεῖνο ὄν, εἰς ὃ τὸ ἄνθος τοῦτο, ὁ ὑπ' αὐτὸ σκώληξ, ἐγὼ αὐτός, ὁ ἥλιος τὰ ἄστρα τὸ ἐρεβώδες τέλος τοῦτο χάος, εἰς ὃ δὲν δύναται νὰ ἀποδώσῃ τις τὴν ἐξέλιξιν σύνολον, ἢ δὲ λέξεις, Σύμπαν, ἀποδιδόμενη δὲν εἶναι, ἢ ἀπλὴ σμίξις, διατὶ λέγω τὸ ὄν τοῦτο εἰς ὃ ταῦτα ἀπαντα ὑπάγονται, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ φοβερόν ἐκεῖνο Ἐγὼ παταγωδῶς διασχίζουσα ἢ βροντῆ διαλαλεῖ εἰς τὰ νέφη καὶ μέχρι τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς, ὡς πόδα τούτου, καθηλόνει βαρὺς ὁ κεραυνός, περὶ ἀπάντων καὶ ἰδίᾳ νὰ φροντίζῃ τούτων, μεριμνῶν καὶ διὰ τὸ ἐλάχιστον φυτὸν καὶ διὰ τὴν μικροτέραν προβλέπων ἀκωλήσῃν; Πρὸς τί τέλος εἰς τὸ ἀνεύθυνον τοῦτο ἀποδίδετε τὴν πρόνοιαν, ὁ ναυαγὸς ὑψοῖ ἐκεῖ τὴν ἐσχάτην εὐχὴν του, ὁ δὲ ἐπαίτης τὸ στυγνόν του βλέμμα; Ἄν ἐγὼ ἀπέθνησκον, ἢ ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἀποθάνω, θὰ ἐκλαίεις Αὐγὴ; θὰ προσεκάλες τὸν Θεὸν εἰς ἀρωγὴν; Πλὴν διατὶ ἀφ' οὗ καὶ οὗτος εἶναι εὐτυχής;...

ΑΥΓΗ

Ἐ, στῆθι! καθότι καὶ σὺ ἤδη ἐβλασφήμισας... ἂν σοὶ ἔπτασεν ἡ γλώσσα ἂν σκέψεις ἄλογοι ἴσως τὴν ἐτίσαν εἰς τοῦτο, τί σοὶ πταίει ἡ Αὐγὴ; Τί εἶπον; Δὲν ἤθελον ὁ Νάρκισσος νὰ ἦναι μελαγχολικός, διότι ἡ Αὐγὴ ἔπασχεν ἔπτασια λοιπὸν ἂν ἀσθενῶς πως τοῦτο ἐπέζητησα; Ἄλλως τε, τίς λέγει οὐ;... καί, αἰσθάνομαι ἐξίσου ἴσως καὶ ἐγὼ ὅσα καὶ σὺ... ἀλλ' ἐπίτρεψον νὰ εἶμαι ὀλίγον τι ἐγωϊστής—δὲν ἤθελον νὰ ἴδω τὸν Νάρκισσον δακρύνοντα καί, σχεδόν...

NAP. (διακόπτων αὐτήν)

Καὶ τίς θὰ εἶπε τὸ δάκρυ τοῦτο; τίς...

ΑΥΓΗ (μετὰ σπουδῆς)

Ἐγὼ! — διότι θὰ με ἔκαε!... θὰ εἶχον μήπως ἄδικον;

NAP.

Ἐὰν δὲν εἶχες δικαίον!... βεβαίως... καὶ ὅμως οἰαδῆποτε ἐκφρασίς ὅτε ἐγγίξει τῇ ὀδύνῃ φέρει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν σχεδὸν ἀπαύστως τὴν συγγνώμην. Ὅταν ἡ χορδὴ τανύεται ἀνάλογον συνήθως ἀποδίδει ἔχον πλὴν τίς θὰ κατακρίνῃ τούτον ἂν ἡ χορδὴ ἢ ἡ λύρα εἶναι σαθρά, καὶ τεθλασμένη καὶ ἐκκρούει αὐτὸν μονότονον ἢ πένθιμον;... Ἐρχονται στιγμὰι καθ' ἃς ψυχικὴ τις ἀθυμία με κατέχει καὶ ἡ καρδία μου συμπύσσεται... Ἄγνωστος, ἀλλ' ἀκουσίως σχεδὸν ἐνίοτε παρακολουθῶ τὰ αἰσθήματα, τὰς ἐντυπώσεις μου, αἵτινες καθίσταν-

ται σκέψεις, ὄρα καὶ με παρασύρουσι... Ὑπάρχει στιγμὴ καθ' ἣν τὸ δάκρυ ἐπαμφοτερίζει, καθίσταται δίλημμα· καὶ ὅταν ἐτι ἡ εὐτυχία μᾶς πληροῖ τὴν καρδίαν, ὑγρά τις διαφάνεια μᾶς καλύπτει τὸ ὄμμα ὡς καὶ ἐν ὄρφ δυστυχίας, καὶ αἱ σταγόνας βυθιζοῦσι... Ἡ χαρὰ, φίλη μου, καὶ ἡ θλίψις οἱ δύο οὗτοι πόλοι τῆς ἀνθρωπίνου εὐαισθησίας — εἰς ἐν καὶ μόνον συναντῶνται καὶ εἰς τοῦτο καὶ μόνον ταυτίζονται—εἰς τὴν θερμότητα τῶν δακρῶν των!... Ἀληθῆς ὀδύνη θὰ ἔφερε ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐν δάκρυ, ἀληθῆς μαργαρίτης θ' ἀνέβλυζεν ἐκεῖ, πλὴν πίπτων — ὦ καὶ πάλιν θὰ εἶπω τι, καί... δὲν θὰ ἔλεγον ψεῦδος—πίπτων λέγων ἐπὶ τῆς παρειᾶς σου ταύτης θὰ ἐγένετο ἀδάμας! διότι τοιοῦτος καὶ ἡ καρδία σου Αὐγὴ!...

ΑΥΓΗ

Ἄλλ' ὁ ἄνθρωξ οὗτος, ὡς λέγουσι, Νάρκισσε, οὐδέποτε συντριβεται, ἐν ᾧ ἡ καρδία μου ἦδη ἀκριβῶς τοῦτο πάσχει ὑπὸ τὴν ἐπίρροτον τῶν λόγων σου ὥστε ὡς βλέπεις...

NAP. (ἠδὺ ὑπομειδῶν)

Κακὴ ἡ παρομοίωσις, ἔστω. Σὺ κρίνεις τὸ ποιὸν αὐτοῦ ἐν ᾧ ἐγὼ περὶ τῆς ἀξίας, τοῦ σπανίου τοῦ καλοῦ ἐλάου, ἀδιάφορον. Ὅπως δὲ ποτε δικαιοῦμαι πιστεύω νὰ ἐμμεῖνω εἰς τὴν γνώμην μου, ἢ μήπως καὶ τοῦτο μοὶ ἀποβρίπτεις τὸ δικαίωμα; καθότι σὺ Αὐγὴ, οὐ μόνον θὰ ἠδύνασο τοῦτο... Ἐν βλέμμα σου ἐκ τῶν συνήθων ἐκείνων θὰ ἤρκει ὅπως καταστήσῃ ἄναδρον καὶ ἄναδρον λέγω, ὡς πρὸς τοῦτο — εἰ, θὰ ἔπαυον ὑπερασπίζων ἑμαυτὸν!...

Λεπτὰ τινα παρήλθον ἐν σιγῇ ὅτε δεύτερος διάττων διαυγέστερος τοῦ πρώτου ἀπέσπασε τὴν προσοχὴν τοῦ Νάρκισσου καὶ τῆς Αὐγῆς.

NAP. (συναφροῦμένος καὶ καθ' ἑαυτὸν)

Χαίρετε, χαίρετε, χρυσᾶ τοῦ σκότους προαγγέλματα!...

ΑΥΓΗ (μαντεύσασα τοὺς λόγους του)

Πικρὸν τι θὰ ἐπιθύρισε καὶ πάλιν Νάρκισσε... καὶ αἶδε, ἀπαίσιοδοξεῖς!... Ὅποια φύσις! Ἄλλὰ πρὸς τί φίλε μου, τὰς ὠραίας ταύτας γραμμὰς ὡς τοὺς καθηλωμένους ἐπὶ τῆς οὐρανίου ἀψίδος ἀστέρως δὲν ἀποδίδεις καὶ σὺ εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ὠραίου, τοῦ παικίλου, τοῦ τερπνοῦ; Ἄν ἡ ποικιλία μετὰ τῆς ἀντιθέσεως ἐξέλιπον, ὁ βίος δὲν θὰ ἦτο ὄλος ἀναιδής; Ἄν ἡ νύξ αὕτη παρίστατο ἀείποτε ἀσέλγος, ζοφερὰ, θευλωδῆς, θὰ ἐμένομεν ἠδὲ ἐπὶ τοσοῦτον ὑπ' αὐτήν; Τὸ ὑφιστάμενον ὁπότε εἶναι τὸ αὐτό, ὅτι δῆποτε καὶ ἂν εἰ τοῦτο καθίσταται μετ' οὐ πολὺ μικρὸν, ἀπαρτηρητόν, μία σκαϊότης καὶ πολλὰς φεῦ κόρος μᾶς ἐπέρχεται. Ὁ ἄνθρωπος φίλε μου, ἀκαίρως θὰ ἀπέθνησκον, ἐὰν ποτὲ δὲν ἠδύνατο νὰ εἶπῃ αἰμαί δυστυχής! θὰ ἔπασχεν ἐξ ἀθυμίας, ἐὰν τὸ πᾶν ἦτο εὐθυμον, καὶ μόνον τοῦτο! — Οὕτως ἐπλάσθημεν! Τὸ ἄλλας μόνον, θὰ ἦτο ἡ Συμφορὰ· κατὰ πόσον καὶ μεμιγμένον ἰδοῦ ἡ εὐτυχία!... Πρὸς τί λοιπὸν καὶ τὰς φωτεινάς ταύτας γραμ-

μὰς δὲν πιστεύεις ὡς μίαν τοιαύτην... τῆς σκιᾶς ταύτης ποικιλίαν;

NAP.

Καὶ τίς ὁ λέγων, οὐ; Ποικιλία, καὶ Ἄλλ' ἡ ποικιλία αὕτη ἢ μάλλον ἢ διαδοχὴ αὕτη ἦτις εἶναι ἡ ἀντίθεσις εἶναι τοσοῦτον συνεχῆς καὶ πολλακίς τοσοῦτον ἀπροσδόκητος, ὥστε... φαίνεται ἐνίοτε ὡσεὶ διώκει κατὰ πόδας... Ἀληθῶς εἰμί φύσεως μελαγχολικῆς, καὶ ἀκουσίως πολλακίς καθίσταμαι βεβωδῆς, σκεπτικῆς... μετὰ πᾶν σύμβαμα ἀρκεῖ μία λέξις, μία λάμψις, ὡς ἐκείνη, ἐν ἐπιφώνημα ὀδύνης, καὶ ἰδοῦ ἐγὼ ὑπὸ τὴν ἀχλὺν πενθίμων διαλογισμῶν!...

ΑΥΓΗ

Καὶ ὅμως μόλις σὺ εικοσαέτης Νάρκισσε... Σοὶ ἀρέσκει ἄραγε ὠραϊὰν ἢ νὰ ἐπικαλύπτωσι νεφέλαι σκοτειναί;

NAP.

Ἄλλ' ὅτε αὐταὶ ἐπικάθηται ἀπρόσκλητοι, τί τότε πταίει ἡ ἠώς, ἂν ἐμφανίζεται ὡρὰ καὶ παραβλώψ;... Εἰμί εικοσιπενταέτης, καί· καὶ ἀρκεῖ μία σκέψις νὰ κρατήσῃ τὸ μεῖδιμα εἰς τὰ χεῖλη ὅπως προφέρωσι τὰς λέξεις «οὐκ οἶδα!» Εἰμί νέος ἔτι, πολὺ ἴσως νέος, πλὴν τίς μοὶ λέγει ὅτι ἡ νεότης διατηρεῖται ἐπ' ἄπειρον, ὅτι τὴν αὐρίον θὰ ἐγερθῶ ζῶν, καὶ ὅτι αἱ νύκτες αὐταὶ θὰ στολιζοῦσι τὰς νύκτας τοῦ βίου μου; Ἰδέ, τὸ φύλλον ἐκεῖνο πίπτει, ἐν ἑτερον ἀνθεῖ ἐκεῖ πλησίον· Τίς δύναται νὰ εἶπῃ εἰς τὸ πτωχὸν ἐκεῖνο, πότε καὶ τοῦτο θὰ παρακολουθήσῃ τὸ πρώτον; τὴν λαίλαπα τίς τὴν προμηνύει; τὰ νέφη... ἀλλὰ τίς ὁ ταῦτα στέλλων;... ὦ εἰμαρμένη ὁπόσον εἶσαι σκοτεινὴ, ὦ μάλλον ὁπόσον εἶσαι ἐρεβώδης!... (ἔπειτα τὸ τέλος)

ΜΙΚΡΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Πολυάριθμα ἐπὶ ἀσθενῶν ἐκτελεσθέντα πειράματα, ἐπικυροῦσι τὴν ὑπὸ τοῦ ἐν Στρασβούργῳ ἱατροῦ **Oppler** ἀνακάλυψιν, ὅτι ἡ κόνις τῶν σπερμάτων τοῦ πεφυγμένου καφέ εἶναι ἐξαιρετικὸν μέσον πρὸς ἀναστολὴν τῆς σήψεως. Διὰ τοιαύτης κόνεως ἐπιπάσσει τραύματα καὶ ἔλκη, ἰώμενα μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Κατὰ δὲ τὰς πληροφορίας τοῦ μνημονευθέντος ἱατροῦ, ὁ καρπὸς εἰς λεπτοτάτην κόνιν εἶναι ἐπίσης ἐξαιρετικὸς ὀδοντόκονις, ἐνεργοῦσα ὡς ἀπολυμαντικὴ, αἵρουμετα συγχρόνως καὶ τὴν δυσσομίαν τοῦ στόματος.

Δ.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Οἱ βακτηριολόγοι διὰ τῆς ἀνακαλύψεως των ἐγέννησαν νέαν μονομανίαν, τὴν *βακτηριομανίαν*, παραγομένην ἐκ τοῦ πρὸς τὰ μικροβία φόβου. Ἐσχάτως ἐν τινι ἀγγλικῷ φρενοκο-

μείῳ εἰσῆλθε πάσχων ὅστις κατὰ τὰ ἄλλα ὁμιλεῖ λογικώτατα, ταλαιπωρεῖται ὅμως ὑπὸ σταθερῆς τινος ἰδέας, ὅτι πρὸ δύο ἐτῶν ἐνῶ παρατήρει ἡμέραν τινα εἰς τὸν ἥλιον, εἰσῆλθε διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ του εἰς τὸ αἷμα βακτηριδίων τι ὅπερ ἐγκατέστη διαρκῶς. Τοιοῦτοι πάσχοντες ὑπάρχουσιν ἴσως καὶ ἄλλοι ἀκόμη. Οὐδόλωσ λοιπὸν παράδοξον, ὅτι καὶ τὰ «πανταχοῦ παρόντα βακτηριδία» δύναται νὰ ἐπιφέρωσι παραφροσύνην.

**

Ἐν τῇ τραπέζῃ. «Μαρία, ἡ κόττα τὴν ὁποῖαν μοῦ ἔφερες νὰ φάγω βρωμᾶ!» — «Καὶ ἐγὼ τὸ παρετήρησα, Κυρία, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα νὰ σᾶς τὸ εἶπω προτῆτερα διὰ νὰ μὴ σᾶς χυλάσω τὴν δρεξίν!»

**

Θλίψις καλλιτέχνου. Ὁ διάσημος μουσουργὸς **Paër**, ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς κηδείας τῆς μόνης αὐτοῦ θυγατρὸς, στηριζόμενος εἰς τὸν βραχίονα τοῦ φίλου του **Castil Blaze**. Ὁ θάνατος αὐτῆς τῷ ἐστοίχισεν οὐ μόνον ὡς πατρὶ ἀλλὰ καὶ ὡς καλλιτέχνη ἐπειδὴ εἶχε προορίσει ταύτην ὡς αἰοδὸν ἐκ τῶν πρώτων. «Ὅποια φωνή!» ἔλεγε θρηνῶν ὁ **Paër** προτοῦ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ νεκροταφείου. «Ἐνθυμεῖσαι πόσον λαμπρὰ ἔψαλλε τὴν μονωδίαν τοῦ «Κουρέως»; — «Οὐδέποτε θὰ τὸ λησμονήσω», ἀπήντησεν ὁ φίλος. — Καὶ τὸ μέλος: **Di tanti palpiti** τοῦ «**Tankred**» — πόσον ἐξαισίως ἤχει! Παρασυρθεὶς δὲ ἐκ τῆς ὀδυνηρῆς του ἀναμνήσεως ἤρχισε νὰ ψάλλῃ κατὰ τὴν θύραν τοῦ νεκροταφείου τοὺς πρώτους ἤχους τοῦ ἐν λόγῳ μουσικοῦ τεμαχίου, εἰ καὶ οἱ ὀλογγμοὶ του μόλις καθίστων τοῦτους ἀκουστούς. «Καὶ ὕστερον ἡ ἄλλη θέσις!» ἀνέκραζεν ὁ **Blaze**, καὶ ἤρχισε νὰ ψῆθῃ στροφᾶς τινος. Ὁ **Paër** ἀνέλαθε νὰ ὑπηγήσῃ, καὶ οὕτω ἔψαλλον οἱ δύο μουσικοὶ ἐν μέσῳ δακρῶν καὶ πλήρεις συγκινήσεως καὶ θλίψεως τὸ ἦμισυ τοῦ μέλους, ἐνῶ ὁ νεκροθάπτης, ὁ ἠνίοχος τῆς νεκροφόρου καὶ ἡ ἐπικηδείας προπομπὴ ἔμειναν ἐκπεπληγμένοι ἐκλαθόντες αὐτοὺς ὡς παράφρονες.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ.

Μὰ κόρη ἀγάπησα ποτὲ, τὴν ἀγαπῶ ἀκόμα,
αὐτὴ ὅτ' ἐστὶν μου προσκενῶ καὶ ὅστιν καρδίᾳ λατρεύω·
ἀχ! νὰ τὴν εἶχα ὅτ' ἐζῶ, καὶ μετ' ὅτ' ἐμαυτὸν χῶμα
μὲ ἴδιο νεκροκρέβατο μὲ ἴδια ψαλμωδία,
νὰ εὐρίσκα τοῦ πόνον μου τὴν τέλεια ἠσυχία.

ΦΟΙΒΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΝΕΡΑΗΔΕΣ

(Μίμησις τοῦ Leconte de Lisle). (1)

Λευκοστόλισταις χορεύουν ἔς τῆς νυχτῆς τῆ σιγαλλῆ
Ἡ Νεράηδες τοῦ κάμπου μὲ τὰ ξέπλεχτα μαλλιά.Περὶ φανός ἔς τὸ μαῦρο ἄλογό του
Ἐκ τὸ δάσος καβαλλάρης βγαίνει...
Ἀστράφτει τὸ σπιρούρι τὸ χρυσό του
Μέσα ἔς τὴ νύχτα, ποῦ σιγά προβαίνει,
Καὶ τὰσημένιο κράνος του μὲ χάρι
Φωτίζει τὸ ἀχνόφωτο φεγγάρι.Λευκοστόλισταις χορεύουν ἔς τῆς νυχτῆς τῆ σιγαλλῆ
Ἡ Νεράηδες τοῦ κάμπου μὲ τὰ ξέπλεχτα μαλλιά.Τριγύρω του χαρούμεναις πετοῦνε...
— Ποῦ τρέχεις μὲς ἔς τὴ νύχτα καβαλλάρη;
Τοῦ λὲν καὶ τᾶλόγῳ του κρατοῦνε
Ἀγένοιο ἀκόμα παλληκάρη,
Στοιχειὰ ποῦ μὲς ἔς τὸ λόγγο τριγυρίζουνε
Ἀυτὴ τὴν ὥρα ἐσὲ δὲν σὲ φοβίζουνε;Λευκοστόλισταις χορεύουν ἔς τῆς νυχτῆς τῆ σιγαλλῆ
Ἡ Νεράηδες τοῦ κάμπου μὲ τὰ ξέπλεχτα μαλλιά.— Νεράηδες, ἀφῆστε νὰ περάσω
Γιατὶ κόρη γλυκεῖα μὲ περιμένει.
Ἀφῆστε με, Νεράηδες, νὰ προφθάσω...
Τὸ στέφανο τοῦ γάμου μὲ προσμένει.
Σὲ λίγο ἢ ἀγῆθ' ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ'
Καὶ δάκρυα ἢ ἀγάπη μου θὰ χύσῃ.Λευκοστόλισταις χορεύουν ἔς τῆς νυχτῆς τῆ σιγαλλῆ
Ἡ Νεράηδες τοῦ κάμπου μὲ τὰ ξέπλεχτα μαλλιά.— Μείνε μὴ φύγῃς, μὴ τοῦ λέει, μὴ!
Βέβα θὲ νὰ σοῦ δώσω μαγεμένη
Καὶ κάλλιο ἀπὸ δόξαις καὶ τιμῇ
Τῆ μπόλα μου τὴν ἀστροφασμένη.
— Δὲν θέλω, ἀφῆσε με λέει... κ' ἐκείνη
Κάτι σιγομιλάει καὶ τὸν ἀφίρει.Λευκοστόλισταις χορεύουν ἔς τῆς νυχτῆς τῆ σιγαλλῆ
Ἡ Νεράηδες τοῦ κάμπου μὲ τὰ ξέπλεχτα μαλλιά.Κεντῆ τὸ ἄλογό του κ' ἀφανίζεται,
Τρέχει, πηδᾷ, χιλιμυτῆρᾷ τὸ ἄτι...
Μὰ ἔξαφρα ὁ μα ὄρος του ξαφρίζεται
Κι' αὐτὸς κεντῆ μὲ θαμπωμένο μάτι.
Κατάλευκη γυναικὶα βλέπει ἔμπρός του
Καὶ τρέμει καὶ θολώνεται τὸ φῶς του.Λευκοστόλισταις χορεύουν ἔς τῆς νυχτῆς τῆ σιγαλλῆ
Ἡ Νεράηδες τοῦ κάμπου μὲ τὰ ξέπλεχτα μαλλιά.— Στοιχεῖ, μὴ μὲ κρατῆς γιατί κ' ἄν τρέχω
Ἡ καστανή μου ἀγάπη μὲ προσμένει...
— Ὀϊμέναντε, καλέ μου! Ἐγὼ ἔχω
Κρεβάτι μου τὴ γῆ τὴν παγωμένη.
Ἐκεῖ μαζὶ κ' οἱ δυὸ θὰ κοιμηθοῦμε,
Ἐκεῖ πρώτη φορὰ θάγκαλιασθοῦμε.Λευκοστόλισταις χορεύουν ἔς τῆς νυχτῆς τῆ σιγαλλῆ
Ἡ Νεράηδες τοῦ κάμπου μὲ τὰ ξέπλεχτα μαλλιά.Κ' ἐκεῖνος τῆ Νεράηδα κεντῆ
Καὶ τρέμει ἔς τᾶλόγῳ του καὶ χλωμαίνει,
Πότε φωτῆ τὸ βλέμμα του πετῆΚαὶ πότε σὰ νεκρὸς ἔς τὴ σέλα μένει.
Γνωρίζει τὴ φωνὴ καὶ τὴ ματιὰ τῆς
Καὶ πέφτει καὶ σωρᾶζεται σιμά τῆς.Λευκοστόλισταις χορεύουν ἔς τῆς νυχτῆς τῆ σιγαλλῆ
Ἡ Νεράηδες τοῦ κάμπου μὲ τὰ ξέπλεχτα μαλλιά.

Ἰανουαρίῳ 1886.

Π. Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Η ΒΑΡΚΟΥΛΑ

Δημητρίῳ Βαρδουνιώτῃ.

Ποῦ τρέχεις μ' ἀνοιγμένο τὸ παρὶ
Βαρκοῦλα μου σὰν ἄσπρο περιστέρι;
Ἡ θάλασσα ἀφρίτ' ἢ γαλατῆ,
Μαλώνει μὲ τὸ κῆμα τ' ἀγριοκαῖρι;
Δίπλωσε βάρκι τ' ἄσπρο σου παρὶ
Νὰ φύγῃ ἢ κακοκαιριὰ καρτέρει,
Νὰ φύγῃ ἢ κακοκαιριὰ καρτέρει.Μὰ κείνη τρέχει, τρέχει, χαροπὰ
Σχίζει τὸ κῆμα καὶ ἔμπρός πετάει.
Στὸ μέρος, ποῦ ἢ κόρη ἀγαπᾷ
Τὸν ταύτη ποῦ στήν πρίμη τραγουδαίει:
Ἐκεῖ βαρκοῦλα πέτα χαροπὰ
Ποῦ μιὰ καρδιὰ θερμὴ μᾶς καρτεράει,
Ποῦ μιὰ καρδιὰ θερμὴ μᾶς καρτεράει.*

Ἐν Ἀκρονουπιλίῳ κατὰ Δεκέμβριον 1885.

ΘΕΟΔ. Α. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

ΣΤΙΓΜΑΙ

Νᾶχα φτερὰ τοῦ σταυρανοῦ, νὰ σάρπαζα κυρὰ μου,
Ἐστὶν ῥέφῃ νὰ σ' ἀρέθαια, ἀπάνω ἔστ' οὐράνια
Κι' ἐκεῖ ψιλὰ νὰ σοῦ δείχῃ τί ἔχω ἔστην καρδιὰ μου
Κι' ἀπ' ἄρθῃ τοῦ παράδεισου, νὰ σοῦ πλεκα στεφάνια.Τί λέγω; ὄχι· δὲν ποθῶ στεφάνια κ' ἀγιοκέρια
Θέλω μονάχα μιὰ σιγμὴ νὰ ἰδῆς, πῶς ἐκεῖ ἔπάνω
Χαμογελάει ὁ θεὸς μὲ τ' ἀγία του ἑσπερία,
Πῶς οἱ ἀγγέλοι ἀγαποῦν, κ' ὄστερι... ὡς πεθάνω.Μὰ: πάλι ὄχι· ἤθελα ἀφοῦ τὰ ἰδῆς ἐκεῖνα
Νὰ σ' ἀφῆρα καὶ ν' ἀπεφτες ἔς ἀρθοπλασμένα ὄρη
Ἀπὸ φυλλοτραντάφυλλα κ' ἀσπροδροσάτα κρίνα
Γιὰ νὰ τοῦς δώσης ἐσῶδιὰ, ἀγαπημένη κόρη,
Τὸ χρῶμα καὶ τὴ χάρι σου τὴν τόση ὡμορφιά σου
Κι' ἄν θέλῃς ὄστερα... ἔς ἐμέ, μὴν ἀκρῆ ἀπ' τὴν καρδιὰ σου.

Ἐκ τῆς βράχου τῆς Φρεατύος, 27 Ἰανουαρίου 1886.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

Καὶ πάλιν, ὦραία πατρίς μου, σὲ πνίγουν
Εἰς κύματα λόγων καὶ πόθων πελάγη
Κι' ἐνθ' εἰς τὰ ὄπλα των οὔτε κἄν θίγουν
οἰκτρῶς σὲ καλύπτουν τῆς Ἄρκτου οἱ πάγοι.

Πειραιεύς, 27 Ἰανουαρίου 1886.

1) Leconte de Lisle, de l'Académie Française. Poèmes barbares.